

MENDELOVA UNIVERZITA V BRNĚ

Fakulta regionálního rozvoje a mezinárodních studií

Studium rekreace a cestovního ruchu v mikroregionu Čistá Jihlava

Bakalářská práce

Autor: Kateřina Doffková

Vedoucí práce: Bc. Ing. Ivana Lampartová, Ph.D.

Brno 2016

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Zpracovatelka:	Kateřina Doffková
Studijní program:	Regionální rozvoj
Obor:	Socioekonomický a environmentální rozvoj regionu
Název tématu:	Studium rekreace a cestovního ruchu v mikroregionu Čistá Jihlava
Rozsah práce:	40 + přílohy

Zásady pro vypracování:

1. V teoretické části budou definovány základní pojmy a členění cestovního ruchu, rekreace a volného času, rekreačního potenciálu, limitů cestovního ruchu, atd. Literární rešerše bude dále věnována problematice přehledu současných utilitárních metod hodnocení rekreace a cestovního ruchu v České republice a v zahraničí.
2. V praktické části bude charakterizováno a popsáno vybrané území z hlediska cestovního ruchu a rekreace, přírodních podmínek, kulturně historických a sportovních atraktivit.
3. V praktické části bude vyhodnoceno vybrané území dle současných utilitárních metod hodnocení rekreace a cestovního ruchu. Dále bude zpracováno a vyhodnoceno dotazníkové šetření a SWOT analýza z hlediska rozvoje rekreace a cestovního ruchu vybraného území. Na závěr budou vyhodnoceny střety rekreace a ochrany přírody.
4. Na základě provedených analýz budou navržena možná opatření vedoucí k zachování a ke zvýšení rekreace a cestovního ruchu v dané oblasti.
5. Bakalářská práce bude zpracována ve struktuře a rozsahu dle zásad pro zpracování závěrečných prací.
Struktura závěrečné práce bude následující: abstrakt, úvod, cíl práce, přehled literatury, materiál a metody, výsledky, návrhy opatření, diskuse, návrh na využití výsledků v praxi, závěr, seznam použité literatury, seznam zkratk, tabulek, obrázků, seznam příloh, přílohy.

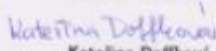
Seznam odborné literatury:

1. BĚNA, J. Potenciál cestovního ruchu v ČR – Aktualizace 2010. Výstup úkolu – závěrečná zpráva. [online]. 2010. URL: <http://www.uur.cz/default.asp?ID=3690>.
2. VYSTOUPIL, J. – ZICHOVÁ, J. *Atlas cestovního ruchu České republiky: strategický a taktický marketing destinace turismu*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2006. 250 s. ISBN 80-239-7256-1.
3. VYSTOUPIL, J. – ŠAUER, M. a kol. *Geografie cestovního ruchu České republiky*. Píseň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011. 315 s. ISBN 978-80-7380-340-7.
4. ŠAUER, M. – VYSTOUPIL, J. *Základy cestovního ruchu*. Brno: Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta, 2006. 163 s. ISBN 80-210-4205-2.
5. PÁSKOVÁ, M. *Udržitelnost cestovního ruchu*. 3. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 2014. 335 s. ISBN 978-80-7435-329-1.
6. ZELENKA, J. – PÁSKOVÁ, M. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. [Praha]: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2002. 448 s. ISBN 80-239-0152-4.
7. FIALOVÁ, J. – PERNICOVÁ, D. *Public recreation and landscape protection – with man hand in hand*. Astron studia CZ, a.s., Praha: Mendel University in Brno, 2015, s. 302-305. ISBN 978-80-7509-251-9.
8. LOUČKOVÁ, K. – FIALOVÁ, J. *Zpřístupnění krajiny a rekreační aktivity pro seniory a handicapované osoby*. In FIALOVÁ, J. *Rekreace a ochrana přírody*. 1. vyd. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2010, s. 194-197. ISBN 978-80-7375-398-6.

Datum zadání bakalářské práce: květen 2015

Termín odevzdání bakalářské práce: prosinec 2016

L. S.

Kateřina Doffková
Autorka práce

Ing. Helena Lorencová, Ph.D.
Vedoucí ústavu

Bc. Ing. Ivana Lampartová, Ph.D.
Vedoucí práce

prof. Dr. Ing. Liber Grega
Děkan FRRMS MENDELU

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci „Studium rekreace a cestovního ruchu v mikroregionu Čistá Jihlava“ vypracovala samostatně a veškeré použité prameny a informace jsou uvedeny v seznamu použité literatury. Souhlasím, aby moje práce byla zveřejněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů a v souladu s platnou Směrnicí o zveřejňování vysokoškolských závěrečných prací.

Jsem si vědoma, že se na moji práci vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon, a že Mendelova univerzita v Brně má právo na uzavření licenční smlouvy a užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 Autorského zákona.

Dále se zavazuji, že před sepsáním licenční smlouvy o využití díla jinou osobou (subjektem) si vyžádám písemné stanovisko univerzity o tom, že předmětná licenční smlouva není v rozporu s oprávněnými zájmy univerzity a zavazuji se uhradit případný příspěvek na úhradu nákladů spojených se vznikem díla, a to až do jejich skutečné výše.

V Brně dne

.....

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala Bc. Ing. Ivaně Lampartové, Ph.D. za vedení, ochotu, trpělivost a cenné rady při konzultacích a při zpracování této práce. Dále pak všem respondentům za čas věnovaný vyplňování dotazníků a v neposlední řadě mé rodině, za podporu, kterou mi věnovala po celou dobu studia.

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zaměřuje na vyhodnocení rekreačního potenciálu mikroregionu Čistá Jihlava. V teoretické části práce jsou vymezeny základní pojmy vztahující se k problematice cestovního ruchu, rekreace a rekreačního potenciálu.

Praktická část je zaměřena na charakteristiku zájmové oblasti, vyhodnocení potenciálu cestovního ruchu dle metodiky Bíny (2002), SWOT analýzu a vyhodnocení dotazníkového šetření. Na základě výsledků z praktické části budou závěrem navržena doporučení na podporu rozvoje cestovního ruchu a rekreačního potenciálu v dané oblasti.

Klíčová slova: mikroregion Čistá Jihlava, rekreační potenciál, rekreace, cestovní ruch

ABSTRACT

This bachelor thesis focuses on evaluation of the recreational potential in the Čistá Jihlava mikroregion. The theoretical part defines basic terms related to the issue of tourism, recreation and recreational potential. The practical part is focused on characteristics of area of interest, the evaluation of the tourism potential of the methodology by Bína (2002), SWOT analysis and evaluation of the questionnaire. Based on the results of the practical part in conclusion will be designed the recommendations to support the development of tourism and recreational potential in this area.

Key words: Čistá Jihlava mikroregion, recreation potential, recreation, tourism

1 Obsah

1	Úvod.....	8
2	Cíl práce.....	9
3	Přehled problematiky.....	10
3.1	Cestovní ruch.....	10
3.1.1	Formy a druhy cestovního ruchu.....	10
3.2	Rekreace a volný čas.....	12
3.2.1	Potřeba a význam rekreace.....	12
3.2.2	Typizace rekreace.....	13
3.3	Historie rozvoje rekreace a cestovního ruchu.....	13
3.4	Limity cestovního ruchu, lokalizační, realizační a selektivní faktory.....	14
3.5	Rekreační potenciál.....	15
3.6	Přehled metod pro hodnocení rekreačního potenciálu.....	15
3.6.1	Hodnocení potenciálu cestovního ruchu dle Bíny (2002).....	15
3.6.2	Hodnocení potenciálu cestovního ruchu dle Bíny (2010).....	16
3.6.3	Posouzení rekreačních předpokladů metodou Terplan (1981).....	16
3.6.4	Hodnocení potenciálu cestovního ruchu dle Vepřeka (2002).....	17
3.7	Vybrané zahraniční metody hodnocení rekreačního potenciálu.....	17
3.7.1	Hodnocení potenciálu venkovského cestovního ruchu (2015).....	17
3.7.2	Hodnocení potenciálu cestovního ruchu pomocí WSM (2012).....	20
4	Charakteristika území.....	22
4.1	Lokalizace a charakteristika mikroregionu Čistá Jihlava.....	22
4.2	Dopravní dostupnost regionu.....	23
4.3	Stručný historický vývoj obcí na území mikroregionu.....	24
4.4	Přírodní podmínky.....	27
4.5	Cestovní ruch a rekreace.....	29
4.5.1	Přírodní atraktivity.....	30
4.5.2	Kulturně historické atraktivity.....	31
4.5.3	Kulturní, sportovní a jiné organizované atraktivity.....	34
5	Metodika.....	36
5.1	Metodika práce.....	36
5.2	Metodika dle Bíny (2002).....	36
5.2.1	Základní metodická konstrukce.....	36
5.2.2	Kladné stupně lokalizačních podmínek cestovního ruchu.....	37
5.2.3	Vyhodnocení potenciálu cestovního ruchu.....	37
5.3	Dotazníkové šetření.....	38
5.4	SWOT analýza.....	40

6	Vyhodnocení území a výsledky práce	41
6.1	Hodnocení potenciálu cestovního ruchu v mikroregionu Čistá Jihlava.....	41
6.2	Vyhodnocení dotazníkového šetření	43
6.3	Vyhodnocení SWOT analýzy	54
6.4	Vyhodnocení střetů rekreace a cestovního ruchu s ochranou přírody	55
7	Návrh opatření	57
8	Využití výsledků v praxi.....	62
9	Diskuze	63
10	Závěr	64
	Seznam použité literatury	65
	Seznam použitých zkratk	69
	Seznam obrázků.....	70
	Seznam grafů	70
	Seznam tabulek	71
	Seznam příloh	71
	Přílohy.....	72

1 Úvod

Rekreace je součástí lidských potřeb u všech věkových kategorií od počátku věků. Výrazný rozvoj rekreace a cestovního ruchu nastal v 19. století, a to díky rozvoji urbanizace a industrializace, rozvoji železniční dopravy, uzákonění pracovní doby a tím potažmo růstu volného času a růstu příjmů obyvatelstva. Počet zajímavých destinací a zájemců o cestování roste. Dochází tedy k odklonu od domácí rekreace a orientaci na mezinárodní cestovní ruch.

Rekreační využívání krajiny s sebou však přináší jak pozitivní tak negativní vlivy, které zpětně ovlivňují krajinu a životní prostředí. Za sociální pozitivní aspekty považujeme primární úlohu rekreace, a to odpočinek, regeneraci duševních a fyzických sil jedinců. Z ekonomického hlediska se cestovní ruch řadí mezi nejrychleji se rozvíjející odvětví, jež napomáhá rozvíjet chudší regiony, zajišťuje vznik nových pracovních míst a příliv finančních prostředků do regionu. Budováním kvalitní infrastruktury se zlepšuje stav životního prostředí a dochází ke zvýšení atraktivit jak pro rekreanty, tak pro místní obyvatelstvo. Mezi negativní vlivy patří např. narušení krajinného rázu, šíření nepůvodních druhů, přehnaný motorismus poškozující životní prostředí, vandalismus a neohleduplnost návštěvníků.

Jako zkoumané území byl vybrán mikroregion Čistá Jihlava. Tento výběr podpořil fakt, že autorka pochází z obce, jež je součástí tohoto mikroregionu a daná lokalita je jí blízká. V mikroregionu se sdružuje jedenáct obcí, z nichž jedna má statut města a je obcí s rozšířenou působností. Tento mikroregion nepatří mezi turisty vyhledávané lokality, ale s ohledem na přírodní podmínky a blízké okolí má jistý potenciál, kterého není dostatečně využíváno.

Na základě výsledných dat z vyhodnocení potenciálu cestovního ruchu dle metodiky Bíny (2002), SWOT analýzy, terénního a dotazníkového šetření, budou navržena možná opatření, která by přispěla k rozvoji rekreace a cestovního ruchu v tomto mikroregionu.

2 Cíl práce

Cílem bakalářské práce „Studium rekreace a cestovního ruchu v mikroregionu Čistá Jihlava“ je zhodnotit rekreační potenciál tohoto území s následným návrhem doporučení pro další rozvoj rekreace a cestovního ruchu v mikroregionu.

Pro zhodnocení bude použito poznatků z odborné literatury. Těmito poznatky se bude zabývat především teoretická část práce, ve které jsou vymezeny pojmy týkající se rekreace, cestovního ruchu a rekreačního potenciálu. Další část práce bude zaměřena na charakteristiku mikroregionu. Praktická část práce pak bude zaměřena na SWOT analýzu, vyhodnocení dotazníkového šetření a samotné vyhodnocení rekreačního potenciálu, které bude provedeno pomocí zvolené metodiky dle Bíny (2002), popsané v kapitole 5. Metodika.

Na základě poznatků z praktické části budou navržena opatření ke zvýšení atraktivity rekreace a cestovního ruchu v mikroregionu Čistá Jihlava.

3 Přehled problematiky

3.1 Cestovní ruch

Cestovní ruch může být definován mnoha způsoby. Nejobecněji se dá definovat jako krátkodobý přesun lidí na jiná místa, než jsou místa jejich obvyklého pobytu (Horner a Swarbrooke, 2003). Tato definice je poměrně zjednodušená a nezahrnuje v sobě fakt, který představují služební cesty, které jsou nedílnou součástí dnešní doby.

Světová organizace cestovního ruchu¹ v roce 1991 vymezuje cestovní ruch jako činnost osob, cestujících na přechodnou dobu² do místa mimo své trvalé bydliště, přičemž účel cesty je jiný, než vykonávat výdělečnou činnost. Součástí však může být služební, obchodní, či jinak pracovní cesta (Foret, 2013). Z uvedené definice tedy vyplývají tři fakta: vždy se jedná o změnu místa, délka pobytu je dočasná a je dodržen nevýdělečný charakter.

Podle Vystoupila a kol. (2007) cestovní ruch již není jen způsob jak účelně využívat volný čas k odpočinku a rekreaci, ale stal se především velmi významným hospodářským odvětvím, ve kterém vzniká nejvíce pracovních příležitostí. Na realizaci cestovního ruchu se podílí celá řada dalších odvětví, jako jsou doprava, stavebnictví, potravinářství apod. Jeho rozvoj úzce souvisí s růstem životní úrovně obyvatelstva, odbouráváním hraničních bariér a neustále se zvyšující poptávkou po nových destinacích.

Důležitost cestovního ruchu však nespočívá pouze v pozitivních dopadech na národní hospodářství, ale i v podobě zachování původních tradic, kultur či ochrany životního prostředí. Lze ho rovněž chápat jako prostředek k budování sociokulturního pilíře udržitelného rozvoje (Palatková, 2013).

3.1.1 Formy a druhy cestovního ruchu

Protože je pojetí cestovního ruchu velmi obsáhlé, dělíme ho na formy a druhy. Formy rozdělujeme na základní a specifické a zaměřují se na uspokojení konkrétních potřeb všech návštěvníků.

Existují čtyři základní formy cestovního ruchu. Rekreční turismus, jehož hlavním cílem je odpočinek a různé rekreační činnosti. Kulturní turismus, jehož cílem

---

¹ UNWTO

² Přechodnou dobou se rozumí u mezinárodního cestovního ruchu maximálně 1 rok, u domácího maximálně 6 měsíců.

mohou být návštěvy kulturních a historických památek, návštěvy různých společenských akcí apod. Dále pak lázeňský turismus, zaměřený především na zdravotně - preventivní stránku a v posledních letech rozšiřující se kongresový, či veletržní turismus.

Naproti tomu specifických forem je velké množství a konkretizují základní formy. Často se vzájemně prolínají, či na sebe navazují, jedná se např. o cestovní ruch: venkovský, vinařský, lovecký, gastronomický, náboženský, incentivní, vzdělávací, nákupní, ekoturismus, agroturismus a jiné (Konečný, 2013).

Toušek a kol. (2008) uvádí, že druhy cestovního ruchu zdůrazňují určitý prvek a dělí se dle místa realizace, rozložení během roku, délky účasti, času, způsobu organizace, úhrady nákladů apod.

Podle místa realizace můžeme cestovní ruch dělit na domácí, kdy účastníci nepřekročí hranice své země a zahraniční, který zahrnuje pohyb přes hranice státu. Ten pak můžeme dále dělit na příjezdový (příjezd zahraničních návštěvníků do dané země) a výjezdový (vycestování vlastních občanů do zahraniční země). Někdy se můžeme setkat s pojmem tranzitní cestovní ruch. Ten je spojený s průjezdem území určitého státu, který nezahrnuje pobyt a často je omezen jen na několik hodin.

Můžeme jej rozdělit také podle délky účasti na krátkodobý, který je charakteristický pobytem do tří dnů mimo trvalé bydliště a dlouhodobý, charakteristický pobytem delším než tři dny mimo trvalé bydliště. Z časového hlediska může být cestovní ruch každodenní, víkendový, týdenní či dlouhodobější. V neposlední řadě jej můžeme rozdělit na sezónní nebo celoroční.

O organizovaném cestovním ruchu hovoříme, pokud pobyt i cestu zajišťuje specializovaná organizace (např. cestovní kancelář) a o neorganizovaném, pokud si účastník vše zajišťuje sám. Někdy se také vyčleňuje cestovní ruch mimo veřejné formy. V tomto případě se jedná o chataře a chalupáře, nebo o ubytování u příbuzných či známých.

Pokud účastník cestuje sám, popřípadě s rodinou jedná se o individuální cestovní ruch. Jestliže dává přednost cestování s formální či neformální skupinou, jedná se o skupinový cestovní ruch.

Forma úhrady nákladů určuje, zda je cestovní ruch volný anebo vázaný. Volný cestovní ruch znamená, že si účastník hradí náklady sám, ze svých příjmů. Zatímco vázaný, že náklady účastníka jsou hrazeny nebo doplněny ze společenských fondů (jedná se např. o lázeňské šetření, či podnikovou rekreaci apod.).

Podle vlivu na prostředí jej dle Ryglové a kol. (2011) dělíme na měkký, označován také jako pozitivní a šetrný cestovní ruch, nebo tvrdý, jinými slovy nešetrný cestovní ruch.

3.2 Rekreační a volný čas

Rekreace je činnost vykonávaná dobrovolně, ve volném čase, za účelem odpočinku, potěšení, zábavy, relaxace a uspokojení potřeb.

Hall a Page (2014) pohlíží na rekreaci jako na součást širšího konceptu volného času, kdy cestovní ruch je jen jeden z celé řady možností rekreace. Samotná existence rekreace je však nezbytná pro rozvoj fyzického a duševního zdraví člověka. Důraz je kladen na zdravotně preventivní funkci, neboť kompenzuje negativní důsledky pracovního procesu (ÚÚR, 2016).

Pokud použijeme jednoduchou rovnici, kdy den má 24 hodin a odečteme od něj 8 hodin spánku a 8 hodin pracovních povinností, zjistíme, že na volný čas také zbývá 8 hodin. Volný čas tedy můžeme definovat jako veškerý čas, při kterém není vykonávána práce a jiné fyziologické potřeby. Za základní funkce volného času považuje Procházka a kol. (2014): odpočinek, zotavení, rozptýlení, zábavu, uvolnění, fyzický, sociální a kulturní rozvoj osobnosti jedince.

Osoby, které se účastní cestovního ruchu a rekreace, nazýváme návštěvníky. Návštěvníkem je každá osoba, která cestuje do míst, v němž nemá své trvalé bydliště. Z důvodu lepšího porozumění se dále dělí na dvě skupiny: turisty a výletníky. Turista je osoba, která v daném místě přenocuje, tedy nachází se v daném místě déle než 24 hodin. Naopak výletník, je osoba, která strávila v místě méně než 24 hodin (Palatková, 2013).

3.2.1 Potřeba a význam rekreace

Dle Schneidera a kol. (2008) má rekreace pro jedince a tím i pro společnost nezastupitelnou úlohu, jak z pohledu sociologického, ekonomického ale i environmentálního. Žijeme v přetechizovaném světě. Jsme obklopeni nevhodným životním prostředím a zužování stresem, způsobeným uspěchaným způsobem života. Potřeba rekreace se tedy projevuje u všech věkových skupin a stala se nedílnou součástí kvality života.

Primární úlohou rekreace je odpočinek a regenerace duševních, ale i fyzických sil jedinců. Z ekonomického hlediska napomáhá vytvářet nová pracovní místa, zvyšuje zaměstnanost, zvyšuje kupní sílu obyvatelstva a vede k rozvoji služeb. V neposlední řadě napomáhá stabilizovat krajinu a její složky.

3.2.2 Typizace rekreace

Rekreace je stejně jako cestovní ruch omezena časem. Dělíme ji na krátkodobou a dlouhodobou. Protože se krátkodobá rekreace často odehrává v místě, či okolí bydliště, je podle ÚÚR (2016) vázána na materiálně – technickou základnu, poskytování služeb, plochy veřejné zeleně, příměstské lesy, městské parky, dětská a sportovní hřiště, tělocvičny, koupaliště, víceúčelová zařízení, kulturní akce apod. Ne každé území však tyto možnosti nabízí. Proto je tu dlouhodobá rekreace, jejímž cílem je vytvořit komplexní nabídku přírodních, sportovních a kulturních atraktivit mimo místo bydliště.

Rekreace může být také vymezena prostorem, ve kterém se odehrává. Základně se odehrává v prostoru příměstském (zastavěném), v rekreačních oblastech, zařízeních či individuálních zařízeních jako jsou chaty a chalupy a v neposlední řadě v přírodě.

Schneider a kol. (2008) typizuje a rozděluje rekreaci dle časových kategorií, prostorových kategorií a dle druhu činnosti následujícím způsobem.

Podle časových kategorií může být krátkodobá či dlouhodobá. Krátkodobá rekreace může být každodenní, polodenní, jednodenní či vícedenní, ale zároveň je uskutečněna v maximální délce do 3 dnů. Naopak dlouhodobá rekreace je typická pobytem delším než 3 dny.

Z prostorového hlediska hovoříme o 4 kategoriích, a to o rekreaci: příměstské, ve volné krajině, střediskové a pobytové individuální.

Možností trávení volného času a druhů rekreace je nepřehledné množství, mezi nejčastější však patří: procházky a klidový odpočinek, pohybová rekreace, turistika, cykloturistika, rekreační sportování, relaxační a pohybová činnost ve sportovních zařízeních, chovatelská a pěstební činnost, chataření a manuální záliby, návštěva pamětihodností, myslivost a rybaření, sběr přírodnin a jiné.

3.3 Historie rozvoje rekreace a cestovního ruchu

Podle Schneidera a kol. (2008) je rekreace součástí lidských potřeb od nepaměti. Například ve středověku bylo cestování jedním z privilegií nejvyšších vrstev evropské šlechty. Renesance pak přinesla nový pohled na krajinu, jako na prostředek čerpání fyzických i duševních sil.

V baroku byl kladen důraz na umístění staveb do krajiny, které pak dotvářely celkový charakter místa. Tyto cílené zásahy architektury do prostředí mohou být považovány za prvopočátky vytváření rekreačního potenciálu.

V romantismu byla chůze a putování krajinou vnímána jako kulturní a umělecky atraktivní záležitost. Tento trend navštěvování přírodních krás zahájili intelektuálové a umělci 18. století, kterými se nechalo inspirovat i měšťanské obyvatelstvo.

V 19. století byl rozvoj rekreace a cestovního ruchu podmíněn třemi faktory: růstem volného času, rozvojem urbanizace a industrializace a rozvojem železniční dopravy. Potřeba rekreace rostla v důsledku rodících se průmyslových měst, se všemi jejich negativními dopady, např. hlukem, zničeným prostředím, stresem apod. (Konečný, 2013).

O skutečném vstupu volného času a rekreace však můžeme hovořit od první poloviny 19. století, kdy ve vyspělých zemích došlo k uzákonění pracovní doby, prodloužení dovolené a růstu reálných příjmů (Toušek a kol., 2008). Počet zájemců o cestovní ruch nadále roste a po roce 1989 dochází k transformaci domácí rekreace a kolektivního turismu na mezinárodní cestovní ruch.

3.4 Limity cestovního ruchu, lokalizační, realizační a selektivní faktory

Limity rekreačního využívání krajiny jsou dány především omezením přístupnosti a využitelnosti krajiny pro rekreaci, technickým rozvojem rekreační infrastruktury či estetickým narušováním krajinného rázu a rekreačního potenciálu.

Tyto limity lze posuzovat mnoha způsoby. Například Schneider a kol. (2008) člení limity na primární, sekundární, přírodní a socioekonomické. Primární limity ovlivňují využitelnost a přístupnost krajiny. Sekundární pak působí na hodnotu rekreačního potenciálu krajiny. Existence přírodních limitů je vázána na přítomnost jakéhokoliv přírodního jevu a socioekonomické vychází z antropogenních činností či požadavků.

Jak uvádí Hamarneh (2012), rekreační potenciál regionu je ovlivněn i dalšími faktory: lokalizačními, realizačními a selektivními. Lokalizační faktory tvoří fyzickou základnu pro uspokojení možných potřeb, o jejich využití však rozhodují faktory realizační a selektivní.

Za lokalizační faktory můžeme označit podmínky či prvky, které jsou dány územím a jsou prakticky neměnné. Jedná se o přírodní podmínky: klima, vodstvo, fauna, flóra, reliéf a strukturu krajiny, přírodní atraktivity apod. Další skupinu tvoří kulturně – historické předpoklady a tím jsou: památky, zvyky, lidové tradice, folklór, kulturní a sportovní akce a jiné, lidmi vytvořené atraktivity (czechtourism.cz, 2016).

Realizační faktory můžeme také nazývat materiálně – technickou základnou cestovního ruchu (Hall a Page, 2014). Bez dostatečné nabídky a kvality této základny není možné cestovní ruch realizovat. Jedná se o dopravní a technickou infrastrukturu (dopravní síť, dopravní dostupnost a připojení technických sítí), turistickou infrastrukturu (stravovací, ubytovací zařízení, zprostředkovací a další služby) a zábavní a sportovní zařízení (Konečný, 2013).

Selektivní faktory, nazývané též jako stimulační, pak rozvíjejí a stimulují vznik cestovního ruchu. Toušek a kol. (2008) rozlišuje tyto faktory následujícím způsobem: demografické, urbanizační, ekonomické, sociálně – kulturní a sociálně – politické. Tyto faktory souvisí se spotřebitelským chováním, které je ovlivněno motivací, vnímáním, učením a postoji. Znalost těchto faktorů tedy umožní provádět efektivnější marketingovou segmentaci a tím rozvíjet cestovní ruch (Ryglová a kol, 2011).

3.5 Rekreační potenciál

Schneider a kol. (2009) definuje rekreační potenciál jako souhrn ekologických, vegetačních, kulturních a sociálních faktorů. Tyto faktory potom určují maximální schopnost území působit na člověka a jeho rekreační aktivity.

V souvislosti s rekreačním potenciálem dále hovoří o pojmech jako: rekreační atraktivita, rekreační infrastruktura a rekreační efekt území. Rekreační atraktivita území vyjadřuje souhrn přírodních, historických, kulturních a sociálních podmínek daného místa. Rekreační infrastruktura pak představuje prvky rekreačního využití území např. nabídka ubytování, pohostinství, informační centra aj. Míra využití rekreačních schopností je označována jako rekreační efekt.

3.6 Přehled metod pro hodnocení rekreačního potenciálu

Existuje celá řada metod, které slouží k hodnocení rekreačního potenciálu. Tato kapitola bude pojednávat o: hodnocení potenciálu cestovního ruchu dle Bíny (2002, 2010), posouzení rekreačních předpokladů metodou Terplan (1981) a hodnocení potenciálu cestovního ruchu dle Vepřeka (2002).

3.6.1 Hodnocení potenciálu cestovního ruchu dle Bíny (2002)

Metodika se používá k vyhodnocení potenciálu cestovního ruchu u základních jednotek veřejné správy, tedy obcí. Podrobný popis a vysvětlení metody je uvedeno v kapitole 5. Metodika.

3.6.2 Hodnocení potenciálu cestovního ruchu dle Bíny (2010)

Rozdíl mezi metodikou z roku 2002 a 2010 spočívá v její aplikaci na celá ORP, proto pro tuto práci bylo vhodnější využít metodiku z roku 2002. V této metodě je potenciál rozdělen na 2 dílčí skupiny: potenciál atraktivit cestovního ruchu a potenciál ploch a linií ovlivňujících cestovní ruch.

Potenciál atraktivit vyjadřuje reálné cíle návštěvníků regionu. Jsou to např. zámky, hrady, přírodní atraktivity, sportovní vyžití, kulturní akce a jiné. Tyto atraktivity jsou poté podle významu rozděleny do tří stupňů (A, B nebo C).

Potenciál ploch a linií vychází z předpokladu, že různé plochy mají různý obecný význam pro cestovní ruch, ať už z hlediska typu, funkce krajiny či infrastruktury. U ploch je vyhodnoceno uzemní zastoupení z rozlohy ORP přímým podílem v %, u linií pomocí koeficientu.

Závěrečným krokem metody je přiřazení bodových hodnot a vyhodnocení (Bína, 2010).

3.6.3 Posouzení rekreačních předpokladů metodou Terplan (1981)

Podle Vystoupila a kol. (2007) v letech 1960 – 1961 vypracoval Státní ústav pro rajónové plánování (později Terplan) „Rajonizaci cestovního ruchu“, která se opírala o všestranný průzkum podmínek pro cestovní ruch. V listopadu 1981 provedl Terplan její přehodnocení a aktualizaci, a to z důvodu nových skutečností, které nastaly od jejího původního zpracování a rostoucí poptávky po rekreaci.

Schneider a kol. (2009) uvádí metodu Terplan jako lišící se od ostatních, protože hodnotí rekreační potenciál krajiny. Základem metody je rozčlenění zájmové území do sítě čtverců o straně $a = 2,4$ km. Poté dojde k analýze jednotlivých čtverců pomocí vzorce $r = (A + B + C + D) \times K$, kde:

A = celková délka okrajů lesa v km

B = délka okrajů vodních ploch a toků

$B = B_1 + B_2$

B₁ = okraje vodních ploch v km vynásobené koeficientem 2,0

B₂ = okraje vodních toků v km

C = výškové rozpětí území v přepočtu na ha nebo km²

D = struktura půdního fondu v %

$D = D1 + D2 + D3 + D4 + D5$

D1= zastavěná plocha a devastovaná území vynásobené koeficientem 0

D2 = orná půda vynásobená koeficientem 0,1

D3 = trvale travní porosty, louky, pastviny, neobdělávané půdy, rašeliniště apod.
vynásobené koeficientem 0,3

D4 = lesy vynásobené koeficientem 0,3

D5 = vodní plochy násobené koeficientem 1

K = koeficient

$K = L + Z$

L = koeficient počtu pobytových dnů v letní sezoně

Z = koeficient počtu pobytových dnů v zimní sezoně

Výsledkem je číslo, které slouží k porovnání zkoumaných oblastí, kdy oblast s vyšším číslem dosahuje vyšší rekreační hodnoty.

3.6.4 Hodnocení potenciálu cestovního ruchu dle Vepřeka (2002)

Hodnocení potenciálu dle Vepřeka vychází z Bínovy metody z roku 2002. K vyhodnocení dochází pomocí takzvaných bodovacích tabulek. Ty jsou rozčleněny do následujících skupin: sportovně – technická zařízení a trasy (15 bodovaných kritérií), přírodní atraktivity (12 bodovaných kritérií), obslužná zařízení a vybavenost (10 bodovaných kritérií) a architektonické a stavební atraktivity (9 bodovaných kritérií). V každé skupině je zohledněn vliv letní či zimní sezóny.

K samotnému vyhodnocení je použita síť polygonů, s nejmenším možným prvkem o rozměrech 1,2 x 0,9 km. V těchto prvcích jsou zkoumány hodnoty zvyšující, či snižující využitelnost území. Výsledkem metody je rastrová mozaika území (Vepřek, 2002).

3.7 Vybrané zahraniční metody hodnocení rekreačního potenciálu

3.7.1 Hodnocení potenciálu venkovského cestovního ruchu (2015)

Cílem metodiky je identifikovat existující a potenciální turistické cíle ve venkovských oblastech a poskytnout opatření, která mají být zavedena za účelem zvýšení atraktivity

venkovských sídel pro turisty. Metodika také přispívá k zajištění udržitelného rozvoje ve venkovských oblastech.

Metodika je založena na vyhodnocení několika skupin faktorů, které mohou být uznány jako nejvlivnější. Konkrétně se jedná o šest skupin faktorů: hospodářské, rozložení obyvatelstva, životního prostředí, kulturní, infrastrukturní a psychologické. Každá z těchto skupin je dále rozdělena na 3 úrovně: krajskou, okresní a místní, které se od sebe liší v sadách parametrů. Výsledné hodnocení potenciálu venkovské turistiky je pak dáno aritmetickým průměrem těchto parametrů. Výzkum je také založen na přístupu Delphi³ a jako nástroj jsou použity dotazníky (různé pro každou úroveň) k získání specifických informací o potenciálu rozvoje venkova v regionu, okresu nebo obce.

Krajská úroveň zahrnuje tyto parametry

- Hrubý regionální produkt (GRP) v zemědělství na jednoho obyvatele (R1)
- Podíl venkovského obyvatelstva v malých a středních venkovských sídel (200-500 obyvatel) (R2) a počet městských aglomerací v regionu (potenciál městských aglomerací) (R3)
- Přírodní a klimatické podmínky v regionu (R4)
- Počet historických a kulturních objektů federálního významu (R5)
- Rozvoj dopravních sítí (počet letišť, železniční síť, atd.) (R6)

Výsledný parametr (R) se vypočítá jako průměrná hodnota ze šesti parametrů.

Okresní úroveň zahrnuje tyto parametry:

- Vývoj počtu zaměstnaných v zemědělství a souvisejících venkovských oblastech (D1)
- Počet venkovských sídel (D2) a blízkost městských aglomerací (D3)
- Krajina a přírodní přitažlivosti (D4)
- Počet historických a kulturních objektů (D5)
- Rozvoj infrastruktury cestovního ruchu (D6)
- Podpora místních občanů (D7)

Výsledný parametr (D) se vypočítá jako průměrná hodnota ze 7 parametrů.

---

³ Metoda Delphi je postup pro stanovení odborného odhadu budoucího vývoje nebo odhadu stavu pomocí skupiny expertů. Jedná se o techniku, která využívá subjektivní názory členů expertní skupiny s cílem získání celkového konsensu názorů.

Místní úroveň zahrnuje tyto parametry

- Počet venkovských domácností (C1)
- Typy venkovských sídel (velikost a zaměření) (C2) a hustota venkovské populace (C3)
- Zvláštní přírodní objekty a místa přitažlivosti (C4)
- Zvláštní kulturní a historické objekty a místa přitažlivosti (C5)
- Sociální síť v obci (C6).

Výsledný parametr (C) se vypočítá jako průměrná hodnota ze šesti parametrů.

K celkovému vyhodnocení je použit vzorec: $X = \frac{1}{n} (\sum_{a=1}^6 Ra + \sum_{b=1}^7 Db + \sum_{c=1}^6 Cc)$,

kde:

X – výsledné hodnocení potenciálu venkovského cestovního ruchu

n – úroveň analýzy ($n = 3$);

Ra – parametr krajské úrovně

Db – parametr okresní úrovně

Cc – parametr místní úrovně

Hodnocení samo o sobě umožňuje výběr venkovských komunit s nejvyšším potenciálem pro rozvoj venkovské turistiky. Protože je výsledné číslo průměrná hodnota, byla také zavedena analýza napříč spektrem parametrů C1-C6, která umožňuje vzít v úvahu místní rozdíly venkovských komunit a definovat různé modely venkovské turistiky.

Tabulka 1 Modely venkovské turistiky

Model 1	C3, C4, C5 $\geq$ 8
	C1, C2, C6 < 8
Model 2	C4 $\geq$ 8
	C1, C2, C3, C5, C6 < 8
Model 3	C1, C2, C3 $\geq$ 8
	C4, C5, C6 < 8
Model 4	C3, C6 $\geq$ 8
	C1, C2, C4, C5 < 8

Zdroj: Trukhachev, 2015 (vlastní úprava)

Model 1 je založen na přednostní rekonstrukci stávajících turistických zařízení a vzniku nových. Model 2 předpokládá úplné vytvoření turistické infrastruktury ve

venkovských oblastech a stavbu velkých turistických zařízení. Model 3 pak rozvíjení ubytovacích a rekreačních zařízení a model 4 očekává vysokou podporu ze strany místních občanů a jejich zapojení do rozvoje produktů cestovního ruchu a propagaci místních značek a identit.

Dle Trukhacheva (2015) může být tato metodika snadno implementována i v jiných zemích, její aplikace může pomoci regionálním orgánům a dalším zainteresovaným stranám k vyhodnocení potenciálu venkovské turistiky.

3.7.2 Hodnocení potenciálu cestovního ruchu pomocí WSM (2012)

Metodika se skládá ze 4 postupných kroků. V prvním kroku jsou vybrány vhodné fyzické, sociální či environmentální atributy:

- Fyzické atributy (WP) zahrnují zeměpisný terén, regionální konektivitu a automobilovou dostupnost, překážky v přístupnosti, všestrannost ubytovacího systému, turistická informační centra, místní suvenýry, telekomunikační systémy, dostupnost kvalitních a speciálních potravin, parkoviště atd.
- Sociální atributy (WS) zahrnují množství příjezdů turistů, délku pobytu, bezpečnost, pravděpodobnost sociálních trestných činů atd.
- Atributy životního prostředí (WE) zahrnují například pravděpodobnost živelné pohromy, využívání krajiny, kvalitu ovzduší a vody, znečištění životního prostředí atd.

Výběr atributů je individuální a závisí na zkoumaném území. Například není-li v území pravděpodobnost sociálních trestných činů, může být atribut pro zjednodušení výpočtu ignorován.

V druhém kroku jsou všem atributům přiřazeny váhy (w_j), kdy součet vah všech atributů musí být roven 1. Takové hodnocení pak může být vypracováno experty, průzkumem veřejného mínění, terénním průzkumem a jiné.

Protože úroveň kvality nebo služby může být pro každý atribut rozdílná, je ve třetím kroku provedeno bodové ohodnocení (s_j). Bodová škála se může lišit, např. může být zvolena stupnice 1-3 nebo 1-5, kdy 1 odkazuje na nejhorší/nejslabší kvality a 5 označuje nejlepší/nejsilnější kvalitu.

Výsledku celkového potenciálu je dosaženo dosazením do vzorce: $W = W_p + W_s + W_e$ nebo do vzorce $W = W_p * [w_1s_1 + w_2s_2 + \dots + W_{nsn}] + W_s * [w_1s_1 + w_2s_2 + \dots + W_{nsn}] + W_e * [w_1s_1 + w_2s_2 + \dots + W_{nsn}]$, kde:

W – výsledné hodnocení potenciálu cestovního ruchu

W_p – fyzické atributy

W_s – sociální atributy

W_e – atributy životního prostředí

w_i – váhové hodnocení atributů

s_i – bodové hodnocení atributů

Výsledné hodnoty se pak budou pohybovat v rozmezí od 0 - 1, kdy nižší hodnoty ukazují nižší potenciál a vyšší naopak vyšší potenciál cestovního ruchu.

V posledním kroku je dokončena analýza území, je navrženo možné seskupení lokalit za účelem lepší nabídky atraktivit a jsou navržena možná opatření pro zlepšení cestovního ruchu v území (Mamun a Mitra, 2012).

4 Charakteristika území

4.1 Lokalizace a charakteristika mikroregionu Čistá Jihlava

Mikroregion Čistá Jihlava se nachází jižně od Brna, v samotném středu okresu Brno-venkov, v kraji Jihomoravském. Jeho západní a severozápadní část sousedí s mikroregionem Moravskokrumlovsko. Na severu a severovýchodě hraničí s regionem Židlochovicko, na východě pak s mikroregionem Hustopečsko. Jeho jižním sousedem je DSO Mikulovsko a na jihovýchodě DSO obcí Damnice, Dolenice a Jiřice u Miroslavi (mapy. crr. cz, 2016).

Tento mikroregion leží na křižovatce významných dopravních tahů Brno – Znojmo (silnice I/53) a Brno – Mikulov – Vídeň (silnice I/52), díky kterým je zajištěna dostatečná dopravní obslužnost celého mikroregionu.

Obrázek 1: Jihomoravský kraj (zdroj: cs.wikipedia.org)

Obrázek 2: Okres Brno-venkov (zdroj: cs.wikipedia.org)

Mikroregion Čistá Jihlava byl založen 18. 10. 1999 jako dobrovolný svazek obcí. Dnes je součástí mikroregionu 11 obcí: Branišovice, Cvrčovice, Ivaň, Loděnice, Malešovice, Odrovice, Pasohlávky, Pohořelice, Přibice, Šumice a Vlasatice. Dominantní jádro tvoří obec Pohořelice, která má jako jediná statut města a je obcí s rozšířenou působností. Mezi zakládající obce patřily: Cvrčovice, Ivaň, Přibice a Pohořelice. V roce 2000 vstoupily obce Pasohlávky, Vlasatice a Vranovice. V roce 2003 pak Šumice a Loděnice. Rok vstupu Branišovic, Malešovic a Odrovic není znám. V roce 2012 však obec Vranovice vystoupila ze svazku (cistajihlava.cz, 2016).

Počet obyvatel mikroregionu k 31. 12. 2014 dosahuje celkového počtu 10 863, což z něj při porovnání s celou ČR činí středně velký mikroregion. Rozloha území je 163,43 km². Z čehož vyplývá, že při hustotě 66,5 obyvatel/km² je v porovnání s

okresem Brno-venkov (142 obyvatel/km²), tak i Jihomoravským krajem (163 obyvatel/km²) hustota osídlení velmi nízká (Sdružení obcí Čistá Jihlava, 2016).

Mikroregion Čistá Jihlava původně vznikl za účelem dokončení vodohospodářské infrastruktury, tedy čistírny odpadních vod a kanalizační sítě. Tato snaha vedla i k názvu sdružení, jehož územím protéká řeka Jihlava. Zapojené obce však dospěly k poznání, že se mohou pokusit o celkové zlepšování životních podmínek v tomto území a o jeho hospodářskou prosperitu. Jednou z cest, jak toho dosáhnout, by mohlo být efektivnější využití místního potenciálu pro rozvoj turistiky a cestovního ruchu (moderniobec.cz, 2003).

Obrázek 3: Mikroregion Čistá Jihlava (zdroj: portal.mpsv.cz, vlastní úprava)

4.2 Dopravní dostupnost regionu

Silniční doprava

Nejvýznamnějším dopravním tahem zkoumaného území je rychlostní komunikace R52 ve směru Brno - Pohorelice - Mikulov a silnice první třídy I/53 Pohorelice - Znojmo. Mikroregionem také prochází silnice druhé třídy: II/381, II/395, II/396 a II/416. Ty jsou doplněny komunikacemi nižší třídy. Silniční síť mikroregionu je tedy relativně hustá a je tvořena převážně silnicemi II. a III. třídy viz. příloha 1. Avšak místy není v dobrém technickém stavu a jsou proto nutné jejich rekonstrukce, modernizace a opravy (sdružení obcí Čistá Jihlava, 2016).

Železniční doprava

Osobní železniční doprava není v mikroregionu v současné době zabezpečena. V roce 2008 byla lokální železniční trať v Pohořelicích uzavřena a nyní se již využívá pouze jako nákladní vlečka. Z důvodu dobré autobusové obslužnosti mikroregion neuvažuje o rozvoji osobní železniční dopravy.

Veřejná doprava

Mikroregion Čistá Jihlava je od 1. 7. 2010 součástí Integrovaného dopravního systému Jihomoravského kraje (IDS JMK), jehož principem je komplexní dopravní propojenost, návaznost a obslužnost území. Dopravní obslužnost autobusovou dopravou lze tedy považovat za dostačující. Problémem však mohou být technicky nevyhovující přestupní terminály po cestujících.

Cyklistická a nemotorová doprava

Vzhledem k rovinatému terénu je mikroregion ideálním místem pro rozvoj cyklistické dopravy. Ta může být předmětem volnočasových aktivit, ale také může být alternativou automobilové dopravy a sloužit tak za účelem dojížděky do zaměstnání. Východním územím mikroregionu, konkrétně obcí Pasohlávky, Ivaň a Přibice prochází cyklostezka "Brno - Vídeň", viz. příloha 2. Obcemi Malešovice, Odrovice, Cvrčovice, Pohořelice, Pasohlávky, Ivaň a Přibice pak Brněnská vinařská stezka, viz. příloha 3. V obcích Branišovice, Šumice a Vlasatice okrajově též Znojemská vinařská stezka, viz. příloha 4. Obce Pasohlávky a Ivaň jsou také součástí Mikulovské vinařské stezky, viz. příloha 5 (stezky.cz, 2016).

4.3 Stručný historický vývoj obcí na území mikroregionu

Branišovice

První zmínka o Branišovicích pochází z roku 1222. V roce 1310 byl držitelem obce Ota z Boleradic. V roce 1329 byla obec odprodána klášteru Králové na Starém Brně, jehož součástí zůstaly Branišovice až do roku 1782, kdy byl klášter zrušen. Velkou pohromou pro obec byla třicetiletá válka a mor v letech 1623 a 1645. Po roce 1848 byla obec přičleněna k okresu Moravský Krumlov a v roce 1901 k okresu Pohořelice. Staly se tak součástí politického okresu Mikulov, kde zůstaly až do roku 1949 (branisovice.cz, 2011).

Cvrčovice

O obci Cvrčovice (Vrspicz 1349, Swerssowycz 1351, Swyrczowycz 1354, Swurczowicz 1385) se písemné prameny zmiňují již od roku 1276. Po zrušení dolnokounického kláštera náležela rodu Žabků z Limberka. Obec měla v první polovině 17. století 50 usedlostí, ale dění třicetileté války ji silně poznamenalo a zůstalo jen 32 usedlostí (cvrcovice.cz, 2015). Dle Kordiovského a Danihelky (1999) byla obec v roce 1850 přidělena okresu Židlochovice a roku 1902 pak okresu Pohořelice. V roce 1938 byla zabrána německou armádou a stala se součástí mikulovského landrátu. Po roce 1945 obec opět náleží k okresu pohořelickému a po roce 1949 k okresu židlochovickému. Od roku 1960 byla součástí okresu Břeclav.

Ivaň

První písemná zmínka je datována k roku 1257, kdy byly darovány desátky z Ivaně kostelu sv. Jana Křtitele v Přibicích. Německý název Eibis se však v písemných pramenech objevuje až roku 1673. V roce 1581 dal král Rudolf Fridrichovi ze Žerotína ivaňské poddané. V témže roce byla obec připojena k židlochovickému panství, u něhož setrvala až do roku 1848. Poté se stala součástí židlochovického okresu, s nímž sdílela osudy i za okupace. Po roce 1945 byla obec připojena k okresu Hustopeče a v letech 1950-1960 okresu Židlochovice. Od roku 1960 byla součástí okresu Břeclav (E. Kordiovský, J. Danihelka, 1999).

Loděnice

Nejstarší zmínka o obci pochází z roku 1185, kdy zde proběhla bitva mezi českým králem Přemyslem Otakarem I. a markrabím moravským Konrádem Otou. Tehdy byl Konrád poražen a obec byla srovnána se zemí. Další zmínka o nové obci je z roku 1220 pod jménem Lodennizh, roku 1248 pod jménem Lodnicz a roku 1494 pod jménem Lodenice. Nejstarším majitelem Loděnic byl Lucký klášter. Po roce 1784 připadla obec správě komorních statků (obec-lodenice.cz, 2016).

Malešovice

První písemná zmínka se datuje k roku 1104 a stopy osídlení jsou doloženy archeologickými nálezy. V katastru Malešovic existovaly dvě, dnes již zaniklé, vsi - Ves Držkovice a Ves Poříčany. Původní zástavba obce byla zděná, s velkým důrazem na vybudování hospodářských budov, sýpek a stodol k uchování úrody a krmiv pro

dobytek. Jádru obce se postupně rozrůstalo podél nynější cesty od Odrovic až k Pravlovu (malesovice.cz, 2011).

Odrovice

Existence Odrovic byla zmíněna již v roce 1190, a to v zakládací listině Luckého kláštera. Obec patřila mezi osady, které byly klášteru darované. Odrovice byly poznamenány silným požárem ze dne 6. července 1822, kdy vyhořely. V letech 1743 a 1866 pak utrpěly silné válečné škody od Prusů, Sasů a Francouzů (odrovice.cz, 2016).

Pasohlávky

Podle Kordiovského a Danihelky (1999) je obec ve starých písemných pramenech zmiňována jako Uherčice na Bílém břehu. V roce 1276 patřila dolnokounickému klášteru, který ji tehdy získal od staroboleslavské kapituly. V době válek, během 15. století, zpustla a byla znovu osídlena až v polovině 16. století. V době třicetileté války byla ves velmi poničená a patřila k těm nejzničenějším v celém břevlavském okrese. Po roce 1850 se Pasohlávky staly součástí okresu Mikulov, v jehož správě zůstaly až do roku 1960, do doby, kdy vznikl okres Břeclav. S tímto začleněním prožila vesnice okupaci německou armádou a také konec války.

Pohořelice

Město bylo od nejstaršího období průsečíkem obchodních cest. První písemné záznamy uvádějí název Borlitz, pocházejí z roku 1222, český název Pohořelice je znám od 16. století (E. Kordiovský, J. Danihelka, 1999). Roku 1512 získal město do dědičného držení Vilém z Pernštejna a na počátku 16. století byly v okolí položeny základy pohořelicko - vlasatické a židlochovické rybníční soustavy, která existuje dodnes. V době třicetileté války, se městečko stalo dějištěm válečných událostí. Bylo mnohokrát vypáleno a postiženo epidemiemi cholery a moru. V 18. století byla vybudována císařská silnice z Brna do Vídně, která zapříčinila nový rozvoj upadajícího města. Klidný život v oblasti byl přerušeno roku 1805 za napoleonských válek. Do života města také výrazně zasáhly obě světové války (pohorelice.cz, 2013).

Přibice

První písemná zmínka o obci pochází z roku 1222. V tomto roce se obec nazývala Briwiz, roku 1257 pak Priwiz a později Pribicz (Přibice v proměnách času, 2013).

V roce 1327 daroval král Jan Lucemburský vesnici brněnským johanitům, kteří měli obec v držení až do roku 1520. Poté je získal Vilém z Pernštejna a spojil je s židlochovickým statkem až do roku 1848. Od roku 1850 byla obec součástí okresu Židlochovice a po roce 1960 byla připojena k okresu Břeclav. Obec byla často poznamenána válečnými událostmi, především třicetiletou a druhou světovou válkou (E. Kordiovský, J. Danihelka, 1999).

Šumice

Šumice (dříve Schömitz) se nachází 14 km jihovýchodně od Moravského Krumlova, západně od Pohořelic a patří k okresu Brno-venkov. Nejstarší dochovaná zmínka o dvoře v Šumicích pochází z roku 1365. Obec byla rozdělena na dva díly. Během třicetileté války Šumice trpěly těžkou devastací a rabováním. Po zrušení patrimoniální správy v roce 1848, připadly v roce 1850 ke Krumlovu. Do dění v obci silně zasáhla druhá světová válka. Po válce Šumice spadaly pod okres Moravský Krumlov, až do jeho rozpuštění v roce 1960. V letech 1961 - 2006 patřily pod okres Znojmo a od 1. ledna 2007 se obec kvůli lepší spádovosti připojila k okresu Brno-venkov (sumice.eu, 2016).

Vlasatice

První zmínka o obci pochází z roku 1276 a hovoří o obci Wassaticze, která patřila k panství dolnokounického klášteřa. V průběhu staletí se tu vystřídala řada majitelů a Vlasatice postupně připadly k panství Žabky z Limberka, pánů z Boskovic, kardinála Dietrichsteina a mnoha dalších (vlasatice.cz, 2016). V roce 1522 pak užívají název Wlasaticze. Do 70. let 16. století zde mělo převahu české obyvatelstvo, postupně však bylo nahrazeno německým obyvatelstvem. V roce 1930 zde žilo 1813 Němců z celkového počtu 1926 obyvatel. Po jejich vysídlení po 2. světové válce zde zůstalo jen několik rodin (E. Kordiovský, J. Danihelka, 1999).

4.4 Přírodní podmínky

Území mikroregionu je typické rovinným terénem s množstvím polí, říčních niv a rybníků. Podíl zemědělských ploch na celkové rozloze mikroregionu je 69,9 %, vodních ploch 10,1 % a lesních ploch pak pouhých 9,8 % (sdružení obcí Čistá Jihlava, 2016).

Geomorfologické podmínky

Z geomorfologického hlediska náleží řešené území do Alpsko - himalájského systému, provincie Západních Karpat a Západopanonské pánve. Dále je součástí subprovincie Vněkarpatské sníženiny a Vídeňská pánev, oblasti Západních vněkarpatských sníženin a celků Dyjsko-svrateckého a Dolnomoravského úvalu (ÚAP ORP Pohořelice, 2014).

Geologické podmínky

Z geologického hlediska jsou pro toto území typické písky, štěrkopísky, hlíny, spraše a sedimenty údolních niv (geologicke-mapy.cz, 2016).

Pedologické podmínky

V mikroregionu převládají fluvizemě⁴, dále pak hlinité a hlinitopísčité půdy, a to především úrodné hnědozemě a černozemě, sloužící k zemědělským účelům.

Klimatické podmínky

Culek (1996) přiřazuje mikroregion k teplé oblasti ČR T4, typickou vysokými teplotami, velkými suchy a nedostatkem srážek (průměrný roční úhrn se zde pohybuje okolo 500 mm).

Hydrologické podmínky

Nejvýznamnějším dílem je soustava tří uměle vytvořených nádrží Nové mlýny. Nádrže slouží jak k protipovodňové ochraně, tak i k rekreaci a rybolovu. Jedinou řekou této oblasti je řeka Jihlava, jejíž celková plocha povodí je 3117 km². Jihlava se vlévá do Svatky a je odváděna do Černého moře. Celé území je také protkáno množstvím rybníků, mezi které patří např. Šumický rybník, Horní a Dolní rybník v Branišovicích a Křížový rybník ve Vlasaticích. Větší význam má už jen Pohořelický rybník a tzv. Pohořelické rybníky, které leží jižně od města. Jde o soustavu 3 rybníků – Starý, Vrkoč a Novoveský a slouží především k produkci ryb.

Fauna a flóra

Mikroregion můžeme zařadit do fyto geografické oblasti termofytikum, do okresu 18. Jihomoravský úval. Dále se řadí do Severopanonské podprovincie, konkrétně 4. 5

---

⁴ Fluvizemě se nachází v nivách vodních toků a vznikají z povodňových sedimentů.

Dyjsko-moravského bioregionu. Dle Culka (1996) je tento bioregion tvořen širokými říčními nivami a zabírá osy geomorfologických celků Dyjsko-svratecký a Dolnomoravský úval.

Vegetace bioregionu je součástí planárního⁵ vegetačního stupně a je tvořena lužními lesy, teplomilnou a lipovou doubravou, dubohabřinou a přirozenými lučními porosty. Jsou zde zastoupeny četné druhy rostlin, např.: jasan úzkolistý, bledule letní, pryšec bahenní, divizna knotkovitá a šišák hrálolistý.

Tekoucí vody spadají do cejnového a parmového pásma. Mezi vyskytující se ryby patří: jeseter malý, plotice lesklá, cejn siný, cejn perleťový a candát východní. Mezi význačné druhy savců patří: ježek východní, bobr evropský, myšice malooká nebo netopýr brvitý. Z ptactva potom: volavka červená, husa velká, luňák velký, orel mořský, racek černohlavý či slavík modráček a jiné.

4.5 Cestovní ruch a rekreace

Podle Strategie území ORP Pohořelice (2015) nepatří obce mikroregionu ani mikroregion jako celek, mezi turisty vyhledávané lokality. Na území mikroregionu se nenachází žádná významná kulturní či přírodní památka, která by lákala turisty nebo obyvatele dalekého či blízkého okolí. Pohyb návštěvníků a rekreatů je zajišťován především místními obyvateli, kteří navštěvují okolní obce z důvodu dojížděky do zaměstnání, škol anebo za zábavou. Většinu času také tráví chovatelskou a pěstební činnostmi na vlastních zahradách, odpočinkem v okolní přírodě, procházkami, koupáním a sportovní činností (ÚAP ORP Pohořelice, 2014).

Území mikroregionu je typické svou venkovskou krajinou, lemovanou pásy polí a větrolamů, avšak s malým výskytem přírodních atraktivit. Mezi významnější patří pouze ptačí oblasti, evropsky významné lokality a Přírodní park Niva Jihlavy viz. příloha 6.

Za jediný oblíbený turistický cíl můžeme považovat kemp ATC Merkur v obci Pasohlávky, jež v letních měsících láká turisty na vodní radovánky, kulturní akce, rybolov a cyklo výlety po okolí. Ke zvýšení počtu návštěvníků mikroregionu také pomohlo vybudování aquaparku Aqualand Moravia, taktéž na území obce Pasohlávky.

Mezi potenciální turistické cíle, které by se měly rozvíjet, lze zařadit vodní plochy a především pak soustavy rybníků, které by byly vhodné pro rozvoj sportovního rybolovu a rybářské turistiky. Díky rovinnatému terénu a zajímavému okolí (např.

---

⁵ Nížinný vegetační stupeň.

Pálava, Mikulov, či Lednicko – valtický areál) je území vhodné pro rozvoj cykloturistiky a díky množství sklípků i pro rozvoj vinařské turistiky.

Překážkou v dalším rozvoji rekreace a cestovního ruchu v území však může být nedostatečná turistická infrastruktura, konkrétně - nedostatečné množství hromadných ubytovacích zařízení, nevyhovující kvalita a množství stravovacích zařízení, absence služeb a atraktivit pro návštěvníky.

4.5.1 Přírodní atraktivita

Informace z této kapitoly byly čerpány především z oficiálních internetových stránek obcí a internetových stránek mikroregionu Čistá Jihlava. Dále pak z dokumentů publikovaných na internetových stránkách obcí jako je např. ÚAP ORP Pohořelice. Veškeré zdroje budou uvedeny v seznamu použité literatury.

Celková plocha chráněných území v mikroregionu činí 1890 ha, což představuje asi 12% plochy mikroregionu. Největší podíl na tom má obec Ivaň, na jejímž území se vyskytuje hned několik přírodních atraktivit. Podobně významné jsou i obce Pasohlávky, Odrovice a Malešovice. Naproti tomu v obcích Přibice, Pohořelice a Šumice se chráněná území nachází jen ve velmi malé míře a v obcích Branišovice, Cvrčovice, Loděnice a Vlasatice, se nevyskytují vůbec.

V řešeném území se nachází „*Ptačí oblast Střední nádrž vodního díla Nové Mlýny*“, zasahující do obcí Ivaň a Pasohlávky. Jedná se o prostřední nádrž, ze soustavy tří umělých nádrží, která se stala důležitým útočištěm stěhovavých ptáků. Lokalita je významná jako hnízdiště, i jako zimoviště a tahová zastávka ptáků v období migrace. Oblast byla vybrána s ohledem na tři zimující druhy - orel mořský, husa polní a husa běločelá. Střední nádrž je také nejvýznamnějším hnízdištěm rybáka obecného, zrzohlávky rudozobé a racka chechtavého v ČR. Rovněž je jediným pravidelným hnízdištěm racka bělohlavého a racka bouřního. Nádrž také představuje největší zimoviště morčáka malého v ČR.

V mikroregionu se nachází tři evropsky významné lokality, a to EVL Šumické rybníky, EVL Mušovský luh, EVL Vranovický a Plačkův les.

EVL Šumické rybníky je soustava rybníků, která se nachází mezi obcemi Šumice a Pohořelice, ve střední části Dyjsko-svrateckého úvalu. Jedná se o vodní ekosystém mělkých průtočných rybníků s částečně zachovalou litorální zónou⁶ a poměrně rozsáhlými rákosinami. Rybníky jsou významným hnízdištěm a tahovou zastávkou

---

⁶ Zóna střídavě suchá a zaplavovaná.

ptáků. Mezi významné vyskytující se druhy patří: bukač velký, zrzohlávka rudozobá, lžičák pestrý a potápka černokrká.

EVL Mušovský luh je komplex lužního lesa, ležícího na území obcí Přibice, Pohořelice, Ivaň a Pasohlávky. Lokalita představuje jeden z posledních dochovaných zbytků lužního lesa. Vyskytují se zde dva druhy významné z hlediska Natury 2000 - roháč velký a vydra říční.

EVL Vranovický a Plačkův les je území, nacházející se v obci Ivaň a jeho dominantou jsou tvrdé luhy nížinných řek. V území se rozmnožuje řada obojživelníků, včetně bohaté populace skokana ostronosého. Vyskytuje se zde také řada chráněných druhů ptáků. Hnízdí zde např. orel mořský, luňák hnědý, čáp černý a nocují volavka popelavá a kvakoš noční.

Několik z výše uvedených oblastí je současně chráněno i jako přírodní rezervace. Jedná se o *PR Věstonická nádrž* (Střední nádrž vodního díla Nové Mlýny), *PR Plačkův les a říčka Šatava* a *PR Šumický rybník*.

Dalším chráněným prvkem území je *Přírodní park Niva Jihlavy*, nacházející se na území obcí Malešovice a Odrovice. Lokalita je unikátní ukázkou toku větší nížinné řeky, jež volně meandruje říčními nánosy. V okrese Brno-venkov jde o jediné dochované území takového charakteru. Typickým krajinným prvkem jsou části lužního lesa, rozsáhlé břehové porosty a dva systémy poříčních jezer, které jsou stanovištěm s bohatým výskytem vodních a mokřadních organismů a patří vedle vlastního toku Jihlavy k nejcennějším částem přírodního parku.

Mezi atraktivitu můžeme také zařadit *řeku Jihlavu*, jejíž hlavní dominantou je jez ve Cvrčovicích, který je v letních měsících oblíbeným místem ke koupání. Další atraktivitou je *městský park v Pohořelicích* o rozloze 4,5 ha a zasahuje téměř k historickému jádru města. V území se také nachází památné stromy: *Novoveská lípa* a *Tři duby na Studýnkové*.

4.5.2 Kulturně historické atraktivitu

Informace z této kapitoly byly převážně čerpány z oficiálních internetových stránek obcí. Veškeré zdroje budou uvedeny v seznamu použité literatury.

Jak již bylo zmíněno, mikroregion nepatří mezi turisty vyhledávané lokality. Jedním z důvodů může být absence zajímavých kulturně historických památek. Ve všech obcích mikroregionu se vyskytují především církevní památky, jako kostely, kapličky, pomníky, sochy apod.

Branišovice

V obci se nachází zámek a řadí se k baroknímu slohu. Zámek není příliš velký a sloužil jako starobrněnský cisterciácký klášter. V 60. letech 20. století byla v prvním patře provedena adaptace na 3 byty, přízemí není využíváno. Dále je zde kostel sv. Vavřince, spadající do slohu rané gotiky a socha sv. Jana Nepomuckého pocházející z roku 1710.

Cvrčovice

Mezi významné budovy náleží kostel sv. Jakuba, pocházející z doby kolem roku 1690, který byl vyhlášen kulturní památkou. Dále se zde nachází tzv. Petersova vila z druhé poloviny 18. století (v současnosti se v ní nachází Střední odborné učiliště Cvrčovice). Dalšími kulturními památkami jsou: socha sv. Urbana z roku 1750 a socha sv. Jana Nepomuckého z roku 1734.

Ivaň

Mezi kulturní památky v obci patří kostel sv. Bartoloměje a fara. Jedná se o římskokatolický chrám, jehož předchůdcem byla kaple z let 1724 – 1726. V roce 1811 došlo k její přestavbě na kostel. Další památky na území obce: boží muka, socha sv. Jana Nepomuckého a kříž u kostela.

Loděnice

Na území obce se nachází pouze církevní památky, a to: kostel sv. Markéty (poprvé zmiňován v roce 1220), loděnický zámek (od roku 1784 používán jako fara), sloup se sochou Krista Dobrého pastýře, socha sv. Jana Nepomuckého a smírčí kámen.

Malešovice

V obci se nachází kostel sv. Štěpána, jenž byl poprvé zmiňován v roce 1276, dále pak socha sv. Jana Nepomuckého, zděná boží muka, socha sv. Floriána, 2 svaté kříže, pomník padlým v 1. světové válce, pomník padlým v letech 1939 – 1945.

Odrovce

Mezi jediné památky v obci patří kostel Panny Marie - Pomocnice křesťanů, který byl postaven v roce 1900 v novorománském slohu. Mezi další pamětihodnosti patří budova radnice (dnešní obecní úřad), bývalá zvonice, boží muka z roku 1521 připomínající neštěstí morové epidemie a socha sv. Jana Nepomuckého.

Pasohlávky

V obci se nachází kostel sv. Anny s kaplí svatého Ducha. V jeho blízkosti stojí památkově chráněná plastika sv. Jana Nepomuckého z druhé poloviny 18. století. Dále se zde nachází archeologická lokalita Hradisko, známá především nálezy římských mincí ze 17. a 18. století. Ve 20. letech 20. století zde bylo objeveno i římské vojenské ležení s množstvím zděných staveb vojenského původu. Poslední pamětihodností je kostel sv. Linharta. Ten leží na ostrově ve střední novomlýnské nádrži a je jediným pozůstatkem zatopené obce Mušov.

Pohořelice

Charakteristickou stavbou města a zároveň nejvýznamnější historickou památkou Pohořelice je farní kostel sv. Jakuba. Jedná se o raně gotickou stavbu z 13. století s dochovanými architektonickými články z doby vzniku i z pozdějších gotických úprav (Mareček a kol., 2011). Nachází se zde i mnoho dalších církevních pamětihodností menšího významu, jako např.: socha sv. Vendelína, kříž na náměstí z r. 1805, socha sv. Jana Nepomuckého, kaplička Panny Marie a jiné.

Další památkou je budova fary, postavená kolem roku 1769. V listopadu 1805 zde strávil noc Napoleon, táhnoucí se svou armádou ke Slavkovu. Na faře se dochovaly některé kusy nábytku z doby jeho pobytu, zejména postel, stůl a hodiny.

Kromě obyvatel křesťanského vyznání byli v Pohořelicích od nepaměti Židé. Ti zde tvořili od 16. století vlastní ghetto – tzv. čtvrť Židy. Na území obce se také nachází židovský hřbitov. Nejstarší doložený náhrobek pochází z 2. pol. 17. století. Hřbitov však není přístupný veřejnosti.

Mezi další pamětihodnosti patří lovecký zámek Leopoldsruhe. Je cennou ukázkou typu loveckých zámků a hodnotnou architektonickou památkou. Od roku 2003 však slouží jako Dům na půli cesty.

Paarův zámek, původně barokní stavba z konce 17. století, pozbyla četnými přestavbami podstatnou část své původní architektonické hodnoty. V druhé polovině dvacátého století byl využíván jako školní družina, v současnosti jako bytový dům.

Hotel Pfann je jednou z nejstarších dochovaných světských staveb města a pochází z konce 16. století. V průběhu 19. století zde byl provozován hostinec a hotel. Od druhé světové války je zčásti využíván jako bytový dům, dnes slouží ke komerčním účelům.

Poslední významnou pamětihodností je kovový kříž při silnici na Mikulov, připomínající jeden z nejtragičtějších dozvuků druhé světové války. Tři týdny po skončení války, vyšel z Brna průvod více než dvaceti tisíc Němců, který později vstoupil do historie jako pochod smrti. V pohořelickém táboře pak našlo smrt nejméně 450 osob, které byly za městem pohřbeny v několika hromadných hrobech.

Přibice

V obci se nachází kostel sv. Jana Křtitele z 13. století. Původně byl postaven v románském slohu, v pozdějších letech byl však upraven barokně. Mezi další pamětihodnosti patří: kaplička se studánkou Apoštolka, českobratrská modlitebna a lehké pohraniční opevnění z roku 1938.

Šumice

Mezi pamětihodnosti obce patří: kaple sv. Antonína, lehké pohraniční opevnění z roku 1938, socha sv. Jana Nepomuckého a zvonice.

Vlasatice

V obci se nachází kostel sv. Jana Křtitele, jehož výstavba začala v roce 1610. Západně od kostela se nachází zámek, který vznikl kolem roku 1569. V současné době je v soukromém vlastnictví a není přístupný veřejnosti. Další zajímavostí jsou dvě sochy. První z nich je barokní socha sv. Floriána a druhou je socha sv. Jana Nepomuckého.

4.5.3 Kulturní, sportovní a jiné organizované atraktivity

Informace z této kapitoly byly převážně čerpány z oficiálních internetových stránek obcí a mikroregionu Čistá Jihlava. Veškeré zdroje budou uvedeny v seznamu použité literatury.

V obcích mikroregionu se každoročně koná řada menších kulturních akcí, např. besídky, plesy, maškarní, oslavy dne dětí, pálení čarodějnic, menší koncerty a divadelní představení, cimbálové a myslivecké plesy, ochutnávky vín apod. Mezi oblíbené události patří především hody, ať už tradiční krojované, babské, jakubské, jánské a jiné.

Na kulturním dění se výrazně podílí město Pohořelice, kde působí kulturní a informační centrum. To se stará o přípravu a pořádání kulturních i kulturně vzdělávacích akcí, a to zejména koncertů, divadelních představení, výstav, přehlídek, prezentací výtvarných děl, fotografií a jiných uměleckých předmětů. Centrum také

pořádá oblíbené Slavnosti města Pohořelice, které se konají každý rok v červnu a jsou známé i v širokém okolí. Z posledních let stojí za zmínku také Rockfest Pohořelice, tedy koncert rockových skupin.

Ve městě působí Divadelní Ansámbel Pohoda o. s., který je tvořen dvaceti dobrovolníky, a jeho hlavní činností je příprava a hraní divadelních her. Další uměleckou organizací je Amis Art - sdružení přátel výtvarného umění o. s., zabývající se zejména pořádáním výstav.

Ani sportovní akce však nejsou výjimkou. V jednotlivých obcích se konají různá sportovní utkání a rybářské závody.

V mikroregionu se také nachází řada kulturních zařízení, sloužící jak místním obyvatelům, tak i potenciálním návštěvníkům. Ve sledovaném území se nachází 9 veřejných knihoven (pouze obce Malešovice a Odrovice knihovnu postrádají). V Pohořelicích se také nachází kino, které však není využíváno. Jeho sál slouží pouze k přednáškám a vystoupením.

V každé obci se nachází alespoň jedno sportovní hřiště, v obcích Ivaň, Loděnice, Pohořelice a Vlasatice i tělocvičny. Pohořelice jako jediné mají sportovní halu, včetně posilovny. Ve venkovním areálu se nachází víceúčelové hřiště s umělou trávou, hřiště na basketbal a volejbal s umělým povrchem, antukové hřiště a hřiště na plážový volejbal. Dále je zde sektor lehké atletiky (běžecká dráha, doskočiště, stanoviště vrhu koulí a skoku do výšky). Pro rodiče s dětmi je zde i dětský koutek (skluzavka, pružinové houpačky, šplhací sestava a pískoviště), který je od areálu oddělen oplocením. Ve městě se také nachází Army Dirt Park Pohořelice, což je plocha pro BMX a MTB jezdce.

Co se týče koupání a vodních atrakcí, jedinou možnost krytého koupání nabízí obec Pasohlávky ve svém auoparku.

5 Metodika

5.1 Metodika práce

Cílem bakalářské práce je zhodnotit dle zvolené metodiky rekreační potenciál mikroregionu Čistá Jihlava.

Na základě odborné literatury a dostupných informací byly v první části práce vymezeny základní pojmy, definice a poznatky, týkající se problematiky rekreace, cestovního ruchu a rekreačního potenciálu. Na základě prostudování těchto materiálů, došlo k vybrání vhodné metodiky ke zhodnocení rekreačního potenciálu.

Charakteristika mikroregionu a atraktivit cestovního ruchu probíhala na základě terénního šetření, ale také z dostupných zdrojů, mapových podkladů a informací o jednotlivých obcích mikroregionu. Druhá část práce je tedy zaměřena na podrobný popis sledovaného území, jeho lokalizaci, dopravní dostupnost, přírodní podmínky, situaci v cestovním ruchu a především pak na přírodní, kulturní a organizované atraktivity.

V praktické části bylo území vyhodnoceno dle zvolené metodiky Bíny (2002), dále vyhodnoceno dotazníkové šetření a SWOT analýza. Na základě těchto výsledků jsou navržena možná doporučení pro zlepšení rozvoje rekreace a cestovního ruchu ve zkoumaném mikroregionu.

5.2 Metodika dle Bíny (2002)

5.2.1 Základní metodická konstrukce

Pro to, aby se určité území stalo cílem cestovního ruchu, musí vykazovat určité podmínky, konkrétně lokalizační a realizační. Lokalizační podmínky umožňují umístění a rozvíjení aktivit cestovního ruchu v určitém území, realizační pak uskutečňovat vlastní nároky účastníků cestovního ruchu.

Potenciál cestovního ruchu je chápán jako formalizovaný výsledek zhodnocení co nejvíce komplexního okruhu lokalizačních podmínek a předpokladů pro další možný rozvoj cestovního ruchu. Podmínkou pro zkoumání tohoto systému je jeho zjednodušení a rozčlenění na relativně přirozené segmenty. Za tyto segmenty považujeme jednotlivé aktivity cestovního ruchu.

Tyto segmenty nemají ve skladbě celkového potenciálu stejný význam. Některý segment je pro turisty důležitější více, jiný zase méně. Tuto skutečnost respektuje a

zohledňuje váhové hodnocení pomocí bodové metody, kdy je každému segmentu přiřazen stanovený počet bodů, viz. tabulka 2.

5.2.2 Kladné stupně lokalizačních podmínek cestovního ruchu

Pokud se v daném území nachází lokalizační podmínky, hovoříme o tzv. kladném stupni lokalizačních podmínek a můžeme je rozčlenit na tři stupně vhodnosti, v závislosti na jejich úrovni:

- stupeň 1 – podmínky jsou v základní úrovni, tj. potenciálově relevantní jev je v konkrétním prostoru registrovatelný
- stupeň 2 – podmínky jsou ve zvýšené úrovni, tj. potenciálově relevantní jev vykazuje v konkrétním prostoru již zřetelný a výrazný stav
- stupeň 3 – podmínky jsou ve vysoké úrovni, tj. potenciálově relevantní jev dosahuje v konkrétním prostoru dominantního stavu.

U složek: vhodnost krajiny pro horolezectví, pro závěsné létání, pro sportovní myslivost, pro rybolov a pro pozorování vodních ptáků je rozlišen pouze jeden stupeň.

Rámový popis kladných stupňů u jednotlivých aktivit cestovního ruchu je uveden v příloze 7.

5.2.3 Vyhodnocení potenciálu cestovního ruchu

Vyhodnocení celkového potenciálu je pak dosaženo součtem bodů u jednotlivých segmentů. Podle počtu získaných bodů potom můžeme celkový potenciál rozčlenit na zóny se základním (1-25 bodů), zvýšeným (26-50 bodů), vysokým (51-100 bodů), velmi vysokým (101-200 bodů) či výjimečným (201 a více bodů) potenciálem.

Dále je možné vyhodnotit jen jednotlivé subsystemy, bodová škála je v tomto případě odlišná. Tedy u přírodního subsystemu dělíme zóny potenciálu na základní (1-25 bodů), zvýšené (26-50 bodů), vysoké (51-80 bodů) a velmi vysoké (81 a více bodů). U kulturního subsystemu taktéž, jen s rozdílným bodovým ohodnocením, tedy na základní (1-10 bodů), zvýšené (11-40 bodů), vysoké (41-100 bodů), a velmi vysoké (101 a více bodů).

Tabulka 2: Kladné stupně lokalizačních podmínek cestovního ruchu a jejich bodové ohodnocení

Složka přírodního či kulturního potenciálu cestovního ruchu	Počet bodů pro kladný stupeň lokalizačních podmínek		
	1	2	3
Přírodní pozoruhodnosti	10	20	45
Vhodnost krajiny pro pěší a horskou turistiku	5	10	15
Vhodnost krajiny pro cykloturistiku	10	15	20
Vhodnost krajiny pro sjezdové zimní sporty	7	15	30
Vhodnost krajiny pro lyžařskou turistiku	3	7	10
Vhodnost krajiny pro rekreaci u vody	10	20	40
Vhodnost krajiny pro rekreaci typu lesy/hory	7	13	20
Vhodnost krajiny pro venkovskou turistiku	3	7	10
Vhodnost krajiny pro vodní turistiku	3	7	15
Vhodnost krajiny pro horolezectví			2
Vhodnost krajiny pro závěsné létání			2
Vhodnost krajiny pro sportovní myslivost			2
Vhodnost krajiny pro sportovní rybolov			2
Vhodnost krajiny pro pozorování vodních ptáků			1
Kulturně historické památky a soubory	10	25	50
Skanzeny a muzea	5	15	35
Lázeňská funkce	5	15	35
Kongresy a konference	2	10	20
Kulturní akce	10	20	40
Sportovní akce	2	7	20
Církevní akce	2	4	10
Veletrhy a tematické trhy	5	20	40
Místní produkty	5	10	25
Příhraniční specifika	2	5	10

Zdroj: Bína, 2002

5.3 Dotazníkové šetření

Samotnému dotazníkovému šetření předcházelo předvýzkumné šetření. Cílem předvýzkumu bylo zjistit, jaký je názor respondentů na nabídku a kvalitu služeb, zařízení či aktivit spojených s rekreací a cestovním ruchem a jaké volnočasové aktivity v obcích vykonávají či postrádají. Cílovou skupinou byly návštěvníci, ale i obyvatelé mikroregionu, neboť zde byl předpoklad většího počtu respondentů v podobě místních obyvatel.

Nástrojem předvýzkumného šetření byl vlastně navržený dotazník, skládající se ze 3 částí, viz. příloha 11. V první části byli respondenti tázáni na údaje jako: pohlaví, věk, zda se jedná o návštěvníka či obyvatele a v případě návštěvníka, za jakým účelem obec navštívil. Druhá část se věnuje již zmíněné nabídce a kvalitě zařízení, služeb a aktivit. Třetí část je zaměřena na konkrétně vykonávané aktivity a propagaci. Poslední 2

otázky pak dávají respondentům prostor k návrhu chybějících volnočasových aktivit, či zmínit stávající, které jsou dle jejich názoru atraktivní.

Dotazník se skládá z 14 otázek, z nichž většina byla uzavřených, některé polouzavřené a poslední 2 otevřené. Samotné dotazování probíhalo v jednotlivých obcích mikroregionu v době od března do dubna 2016. Dotazování se zúčastnilo celkem 89 osob, z nichž 70 bylo místních obyvatel. Dotazníky byly vyhotoveny papírovou formou a pro lepší zpracování byly výpovědi respondentů převedeny do programu microsoft office excel. Na základě výsledků předvýzkumu bylo navrženo dotazníkové šetření.

Cílem dotazníkového šetření bylo zjistit názor respondentů na určitá opatření, která by mohla pomoci rozvoji rekreace a cestovního ruchu v mikroregionu. Respondenti byli tázáni, zda by měli o taková opatření zájem, popřípadě jaké věci by u opatření uvítali a preferovali. Cílovou skupinou byly návštěvníci, ale i obyvatelé mikroregionu, neboť zde byl předpoklad většího počtu respondentů v podobě místních obyvatel.

Nástrojem šetření byl vlastně navržený dotazník, skládající se z 5 částí, viz. příloha 12. V první části byli respondenti tázáni na demografické údaje, jako: pohlaví, věk, vzdělání a sociální status. Dále pak, zda se jedná o návštěvníka či obyvatele. Otázky 6 a 7 jsou věnovány pouze návštěvníkům mikroregionu. Druhá část se věnuje tématu inline, pěších stezek a cyklostezek. Další část práce se zaměřuje na kulturní a společenské akce a farmářské trhy. Čtvrtá část se týká nabídky koupání a poslední část je věnována názorům a návrhům respondentů na zlepšení rekreačního potenciálu jednotlivých obcí a tím potažmo mikroregionu.

Dotazník se skládá z 25 otázek, z nichž většina byla uzavřených, některé polouzavřené a poslední 2 otevřené. Samotné dotazování probíhalo v jednotlivých obcích mikroregionu v době od května do srpna 2016. Dotazování se zúčastnilo celkem 97 osob, s mírnou převahou žen. Jednalo se především o místní obyvatele a pouze 3 dotazníky nebyly vhodné k dalšímu zpracování.

Dotazníky byly vyhotoveny papírovou formou a pro lepší zpracování byly výpovědi respondentů převedeny do programu microsoft office excel. Dotazník byl navržen tak, aby informace z něj mohly být využity pro návrh možných opatření ke zlepšení rekreačního potenciálu zkoumaného území.

5.4 SWOT analýza

SWOT analýza je univerzální technikou, která slouží ke zhodnocení vnitřních a vnějších faktorů, které mohou ovlivnit úspěšnost projektu. Mezi vnitřní faktory řadíme silné (Strengths) a slabé (Weaknesses) stránky. Mezi vnější pak příležitosti (Opportunities) a hrozby (Threats). Princip metody je velmi jednoduchý a spočívá ve vyplnění 4 kvadrantů, viz. tabulka 3.

V této práci byla SWOT analýza provedena na základě terénního a dotazníkového výzkumu. Vyhodnocení území dle této metodiky bude provedeno v 6. kapitole.

Tabulka 3: Možné schéma SWOT analýzy

SWOT analýza	
Silné stránky	Slabé stránky
...	...
Příležitosti	Hrozby
...	...

Zdroj:vlastní zpracování

6 Vyhodnocení území a výsledky práce

6.1 Hodnocení potenciálu cestovního ruchu v mikroregionu Čistá

Jihlava

Vyhodnocení území dle metodiky Bíny (2002) probíhalo na základě terénního šetření, z mapových podkladů a dostupných informací, zveřejněných na internetových stránkách obcí mikroregionu. Veškeré zdroje budou uvedeny v seznamu použité literatury.

Tabulka 4 Bodové ohodnocení přírodních složek potenciálu cestovního ruchu

Obce mikroregionu Složky přírodního potenciálu	Braníšovice	Cvrčovice	Ivaň	Loděnice	Malešovice	Odrovice	Pasohlávky	Pohořelice	Přibice	Šumice	Vlasatice
Přírodní pozoruhodnosti			20		10	10	20	10	10	10	
Vhodnost krajiny pro pěší a horskou turistiku	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Vhodnost krajiny pro cykloturistiku	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
Vhodnost krajiny pro sjezdové zimní sporty											
Vhodnost krajiny pro lyžařskou turistiku											
Vhodnost krajiny pro rekreaci u vody		10					20				
Vhodnost krajiny pro rekreaci typu lesy/hory			7				7				
Vhodnost krajiny pro venkovskou turistiku	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Vhodnost krajiny pro vodní turistiku		3	3					3	3		
Vhodnost krajiny pro horolezectví											
Vhodnost krajiny pro závěsné létání	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Vhodnost krajiny pro sportovní myslivost	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Vhodnost krajiny pro sportovní rybolov	2	2	2		2	2	2	2	2	2	2
Vhodnost krajiny pro pozorování vodních ptáků			1				1	1	1	1	

Zdroj: vlastní zpracování

Na území mikroregionu se nachází množství přírodních atraktivit (viz. kapitola 4.5.1.), které jsou však z hlediska rekreačního potenciálu málo atraktivní a proto byla většina z nich hodnocena v 1. stupni potenciálu. Ve 2. stupni byla hodnocena pouze obec Ivaň a Pasohlávky. V těchto obcích je také možná rekreace typu lesy, neboť se zde nachází EVL Mušovský luh, Vranovický a Plačkův les, což jsou dochované zbytky lužních lesů. Některé z atraktivit jsou také ptačími oblastmi a jsou proto vhodné pro pozorování vodních ptáků.

Ačkoliv se v mikroregionu nachází pouze jedna naučná stezka, díky rovinatému terénu a množstvím mimosilničních tras jsou všechny obce mikroregionu vhodné jak pro pěší, tak i pro cykloturistiku, což dokazuje i množství cyklostezek v území. Díky venkovskému charakteru, nižšímu osídlení i zalesnění a většímu podílu zemědělských ploch, je území vhodné i pro venkovskou turistiku.

Z hlediska rekreace u vody byla v prvním stupni potenciálu vyhodnocena obec Cvrčovice, neboť se zde nachází malý kemp, nabízející koupání, rybaření, vodní turistiku a letní zábavy. Ve druhém stupni potenciálu pak obec Pasohlávky, díky turisticky oblíbeným Novým mlýnům. Pro vodní turistiku byli vhodné 4 obce a to: Cvrčovice, Pohořelice, Přibice a Ivaň, avšak pouze v 1. stupni potenciálu. Díky řece Jihlavě, je území, až na obec Loděnice, vhodné také pro sportovní rybolov.

Tabulka 5 Bodové ohodnocení kulturních složek potenciálu cestovního ruchu

Obce mikroregionu Složky kulturního potenciálu	Braníšovice	Cvrčovice	Ivaň	Loděnice	Malešovice	Odrovice	Pasohlávky	Pohořelice	Přibice	Šumice	Vlasatice
Kulturně historické památky a soubory											
Skanzeny a muzea											
Lázeňská funkce											
Kongresy a konference											
Kulturní akce	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
Sportovní akce			2	2			2	2	2	2	2
Církevní akce											
Veletrhy a tematické trhy		5	5	5							5
Místní produkty	5		5				5	5	5		5
Příhraniční specifika											
Celkový úhrn	39	52	77	39	44	44	89	55	55	47	46

Zdroj: vlastní zpracování

Ve všech obcích se konají různé kulturní akce a ve vybraných obcích i sportovní závody. Ve 4 obcích se také pořádají jarmarky, avšak pouze místního významu. Část obcí se nachází ve vinařské oblasti a jsou známé místními víny, město Pohořelice pak Pohořelickým kaprem. Tyto složky kulturního potenciálu dosáhly v uvedených obcích hodnocení 1. stupně.

Výsledné hodnocení potenciálu jednotlivých obcí mikroregionu je uvedeno v následujícím obrázku. Nejvyššího potenciálu podle předpokladů dosáhla obec Pasohlávky s 89 body. Nejnižšího pak obec Branišovice a Loděnice s 39 body.

Obrázek 4 Celkový potenciál cestovního ruchu v mikroregionu Čistá Jihlava (zdroj: portal.mpsv.cz, vlastní úprava)

6.2 Vyhodnocení dotazníkového šetření

Cílem předvýzkumného šetření bylo zjistit, jestli má mikroregion dostatečnou turistickou infrastrukturu, a tím i předpoklady pro další rozvoj cestovního ruchu a zároveň jaké volnočasové aktivity nebo zařízení v mikroregionu chybí.

Pro lepší přehlednost byla vytvořena souhrnná tabulka (viz. tabulka 6) s četnostmi odpovědí.

Tabulka 6:Vyhodnocení četností odpovědí předvýzkumného šetření

Otázka	Odpověď	Četnost	%
1. Obyvatel obce/návštěvník	obyvatel	70	80
	návštěvník	17	20
2. Pohlaví	muž	33	38
	žena	54	62
3. Věk	11-20	6	7
	21-30	25	29
	31-40	21	24
	41-50	17	19
	51-60	13	15
	61-70	5	6
5. Je podle Vás kvalita dopravní infrastruktury a značení v obci dostatečná? (silnice, cyklo, HD, parkování atd.)	dostatečná	28	32
	průměrná	34	39
	nedostatečná	23	27
	nedovedu posoudit	2	2
6. Jak byste posoudili vybavenost obce mobiliářem (lavičkami, osvětlením, odpadkovými koši apod.?)	dostatečná	53	61
	průměrná	27	31
	nedostatečná	5	3
	nedovedu posoudit	2	4
7. Jak byste posoudili nabídku a kvalitu ubytování v obci?	dostatečná	23	26
	průměrná	12	14
	nedostatečná	28	32
	nedovedu posoudit	24	28
8. Jak byste posoudili nabídku a kvalitu stravovacích zařízení v obci?	dostatečná	26	30
	průměrná	24	28
	nedostatečná	34	39
	nedovedu posoudit	3	3
9. Jste spokojeni se stavem veřejné zeleně (funkčním, estetickým) v obci?	dostatečná	77	88
	nedostatečná	5	6
	nedovedu posoudit	5	6
10. Jak byste posoudili nabídku a kvalitu kulturního, sportovního a rekreačního vyžití v obci?	dostatečná	14	16
	průměrná	38	44
	nedostatečná	24	27
	nedovedu posoudit	11	13
12. Jak byste posoudili propagaci obce?	dostatečná	24	28
	průměrná	23	26
	nedostatečná	12	14
	nedovedu posoudit	28	32

Zdroj: vlastní zpracování

Předvýzkumného šetření se zúčastnilo celkem 89 respondentů, ke zpracování však nebylo možno použít 2 dotazníky, z důvodu špatného vyplnění. Podle předpokladů převažovali místní obyvatelé (80 %), 17 návštěvníků pocházelo buď z jiné obce v rámci

mikroregionu, nebo z Brna. Na otázku č. 4: za jakým účelem návštěvníci obec navštívili, 4 respondenti uvedli návštěvu, zbylých 13 pak služební/pracovní cestu.

Zastoupení mužů a žen bylo nevyrovnané, s převahou ženského pohlaví (62 % dotazovaných). Největší podíl respondentů byl ve věku 21-30 let (29%), 31-40 let (24%), 41-50 let (19%), 51-60 let (15%). Podíl respondentů ve věku 11-20 a 61-70 byl téměř totožný, tedy 7% a 6 %.

Dle většiny respondentů, je kvalita dopravní infrastruktury a značení v mikroregionu průměrná (39%). Avšak mnohé silnice 2 a 3 třídy jsou ve špatném technickém stavu, což může korespondovat s názorem 27% respondentů, kteří považují infrastrukturu za nedostatečnou. Naproti tomu vybavenost obcí mobiliářem považuje 61% dotazovaných za dostatečnou a 31% za průměrnou. S funkčním i estetickým stavem veřejné zeleně je pak spokojeno 88% dotazovaných.

Názory na nabídku či kvalitu ubytovacích a stravovacích zařízení jsou různorodé. Například obec Pasohlávky je velmi oblíbeným turistickým místem, má tedy dostatečné kapacity či různorodost, jak stravovacích, tak ubytovacích zařízení. Naproti tomu menší obce jako např. Šumice, ubytovací zařízení postrádají úplně. Velký počet respondentů (28%) také nedovede situaci posoudit, což je pochopitelné, neboť místní obyvatelé nemají potřebu využívat ubytovací kapacity v místě bydliště. Obecně se dá říci že, mikroregion jako celek nemá dostatečnou ubytovací infrastrukturu, což koresponduje i s názorem 28 dotazovaných. Obdobné je to i se stravovacím zařízením, kdy 39 % považuje tuto nabídku a kvalitu za nedostatečnou a naopak 30% dostatečnou. Někteří respondenti také uvedli (viz. graf 2), že postrádají zařízení typu kavárna. Pokud se chce mikroregion rozvíjet v oblasti cestovního ruchu, měl by umět potenciálním návštěvníkům poskytnout dostatečné zázemí a kvalitu služeb.

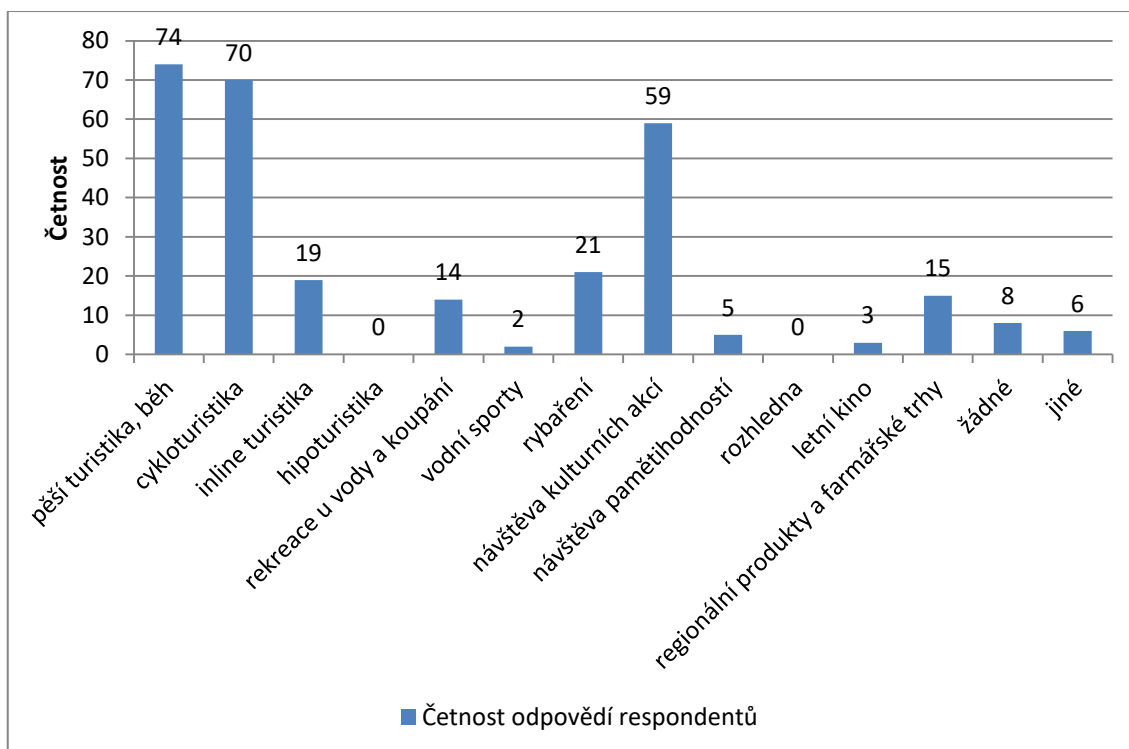
Každá obec mikroregionu celoročně pořádá množství akcí, jak pro děti, tak dospělé. Nabídku a kvalitu kulturního, sportovního a rekreačního vyžití v obci (otázka č. 10), tedy ohodnotilo 44% respondentů jako průměrnou, a 24% respondentů jako nedostatečnou. 24% dotazovaných také uvedlo (viz. graf 2), že by nejvíce podporovali a rozvíjeli právě tuto oblast. Každá obec má ve svém území alespoň jedno sportovní hřiště, což je vzhledem k rozloze některých obcí dostačující. Problémem je spíše absence vhodných vnitřních prostor, které by sloužily jako náhrada za hřiště v zimních měsících. 6% dotazovaných by také uvítalo lepší nabídku sportovních aktivit (viz. graf 2).

Respondenti byli dále tázáni, jaké volnočasové a rekreační aktivity v obci provozují (viz. graf 1). Největší četnost byla zaznamenána u aktivit jako: pěší turistika, běh, cyklo a inline turistika, rekreace u vody a rybaření, návštěva kulturních akcí a farmářských trhů.

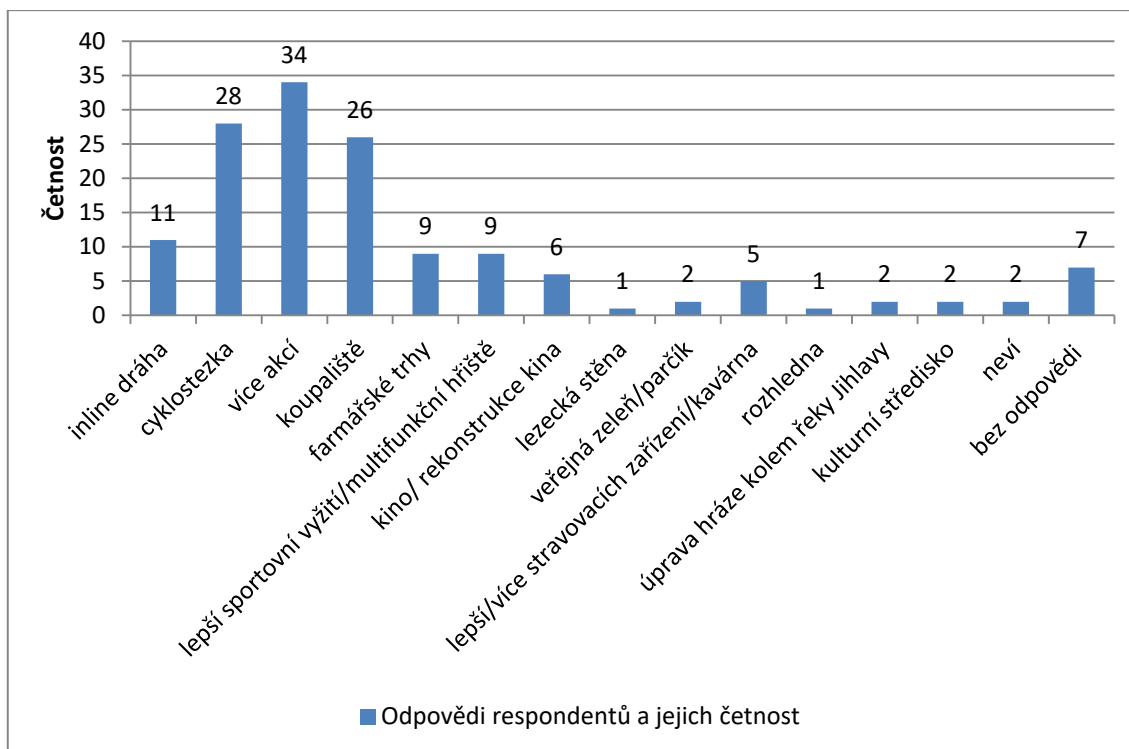
Velmi různorodé jsou výsledky 12. otázky, kdy respondenti měli hodnotit propagaci obce. 28% dotazovaných ji považuje za dostatečnou, 26% za průměrnou, 14% za nedostatečnou a 32% nedovede posoudit. Největší podíl zaujímá poslední varianta, což může být způsobeno nedostatečným zájmem ze strany místních obyvatel o dění v obci, či dokonce absencí tohoto jevu.

Na otázku: čím je obec atraktivní z hlediska kulturního, rekreačního a sportovní vyžití byly nejčastěji udány tyto odpovědi: jednotlivé kulturní akce, rybářství a s tím spojené lokality, vinařské stezky, sportovní hřiště, příroda a v obci Pasohlávky především ATC Merkur a Aqualand Moravia. Méně pak: myslivost, cvrčovický splav, městský park a hala v Pohorelicích. Mezi jmenovanými památkami pak především kostely.

Poslední otázka dotazníku byla věnována návrhům respondentů, jaké volnočasové aktivity by v obci nejvíce podporovali a rozvíjeli, popřípadě, které naopak zcela postrádají (viz. graf 2).

Graf 1: Vyhodnocení četností odpovědí na otázku č. 11: Jaké rekreační aktivity v obci provozujete? (zdroj: vlastní zpracování)

Graf 2: Vyhodnocení četností odpovědí na otázku č. 14: Jaké volnočasové aktivity v obci zcela postrádáte, a které byste nejvíce podporovali a rozvíjeli? (zdroj: vlastní zpracování)

Na základě četností odpovědí u 11 a 14 otázky byl navržen dotazník, zaměřující se na oblasti: pěších, inline a cyklostezek, kulturních akcí, rekreace u vody či koupališť a farmářských trhů. Cílem dotazníkového šetření bylo zjistit, jaké konkrétní požadavky mají respondenti na tyto volnočasové aktivity, popřípadě zda by měli vůbec zájem o rozvíjení těchto aktivit v mikroregionu.

Pro lepší přehlednost byla vytvořena souhrnná tabulka (viz. tabulka 7) s četnostmi odpovědí.

Tabulka 7: Vyhodnocení četností odpovědí dotazníkového šetření

Otázka	Odpověď	Četnost	%
1. Obyvatel obce/návštěvník	obyvatel	76	81
	návštěvník	18	19
2. Pohlaví	muž	40	43
	žena	54	57
3. Věk	11-20	12	13
	21-30	27	29
	31-40	17	18
	41-50	16	17
	51-60	13	14
	61-70	8	8
	71-80	1	1

Pokračování na další straně...

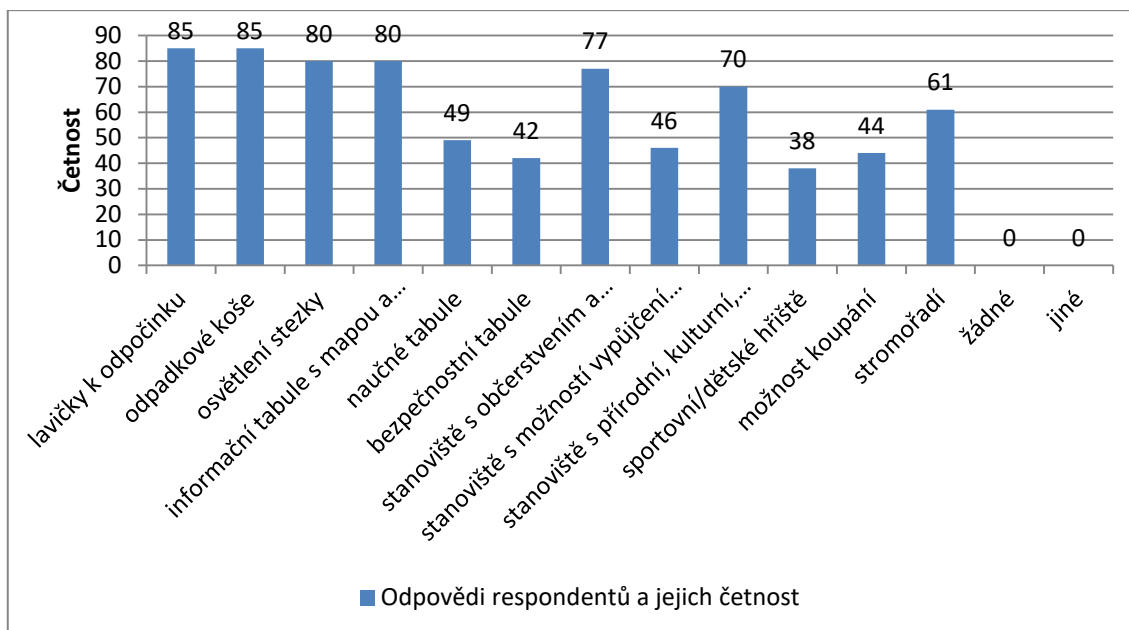
Otázka	Odpověď	Četnost	%
4. Nejvyšší dokončené vzdělání	základní	5	5
	střední bez maturity	47	50
	střední s maturitou	35	37
	vyšší odborné	1	1
	vysokoškolské	6	7
5. Sociální status	žák	0	0
	student	15	16
	zaměstnaný	63	67
	nezaměstnaný	5	5
	důchodce	11	12
8. Souhlasili byste s vybudováním cyklostezky/inline dráhy, která by propojila okolní obce?	ano	83	88
	ne	4	4
	nevím	7	8
9. In-line dráha by měla být:	pouze jako okruh v obci	15	16
	delší okruh součástí cyklostezky, propojující okolní obce	60	68
	nevím	15	16
10. Jakou délku cyklostezky/inline dráhy, která by propojovala okolní obce, byste preferovali?	0-5km	0	0
	5-10km	1	1
	10-15km	18	22
	15-20km	31	37
	20-25km	25	30
	25-30km	8	10
	delší	0	0
11. Souhlasili byste s vybudováním pěší stezky vedoucí podél zmiňované cyklostezky/inline dráhy?	ano	79	84
	ne	6	6
	nevím	9	10
12. Jakou délku pěší stezky, která by propojovala okolní obce, byste preferovali?	0-5km	0	0
	5-10km	5	6
	10-15km	30	37
	15-20km	29	36
	20-25km	14	18
	25-30km	2	3
15. Myslíte si, že je v obci a okolí dostatek kulturních a společenských akcí?	ano	23	24
	ne	61	65
	nevím	10	11
17. Souhlasili byste s pořádáním farmářských trhů, nebo trhů s regionálními produkty?	ano	76	81
	ne	4	4
	nevím	14	15
21. Souhlasili byste s vybudováním/úpravou koupaliště v okolí obce?	ano	71	76
	ne	16	17
	nevím	7	7

Zdroj: vlastní zpracování

Stejně tak jako u předchozího dotazování, 81% dotazovaných bylo místních obyvatel, s mírnou převahou žen (57%). Otázky č. 6 a 7 pak byly věnovány pouze návštěvníkům a zjišťovaly účel a pravidelnost návštěv (viz. příloha 12). 16 návštěvníků z celkového počtu 19 navštěvuje obec pravidelně, z nichž 8 uvedlo jako účel služební/pracovní cestu. Dále se zde objevily odpovědi jako: návštěva příbuzných (3), turistika (2), kulturní událost (1), pouze projíždím (1) a jiné (3).

Nejvyšší podíl dotazovaných byl ve věku 21-30 let (29%), dále pak 31-40 let (18%) a 41-50 let (17%). Většina respondentů dosáhla nejvyššího dokončeného vzdělání střední bez maturity (50%) a střední s maturitou (37%), vysokoškolského vzdělání pak pouhých 7%. Tyto údaje jsou typické pro obce a menší města a jsou charakteristické nižším podílem vysokoškoláků a vyšším zastoupením populace s učňovským a středním odborným vzděláním bez maturity.

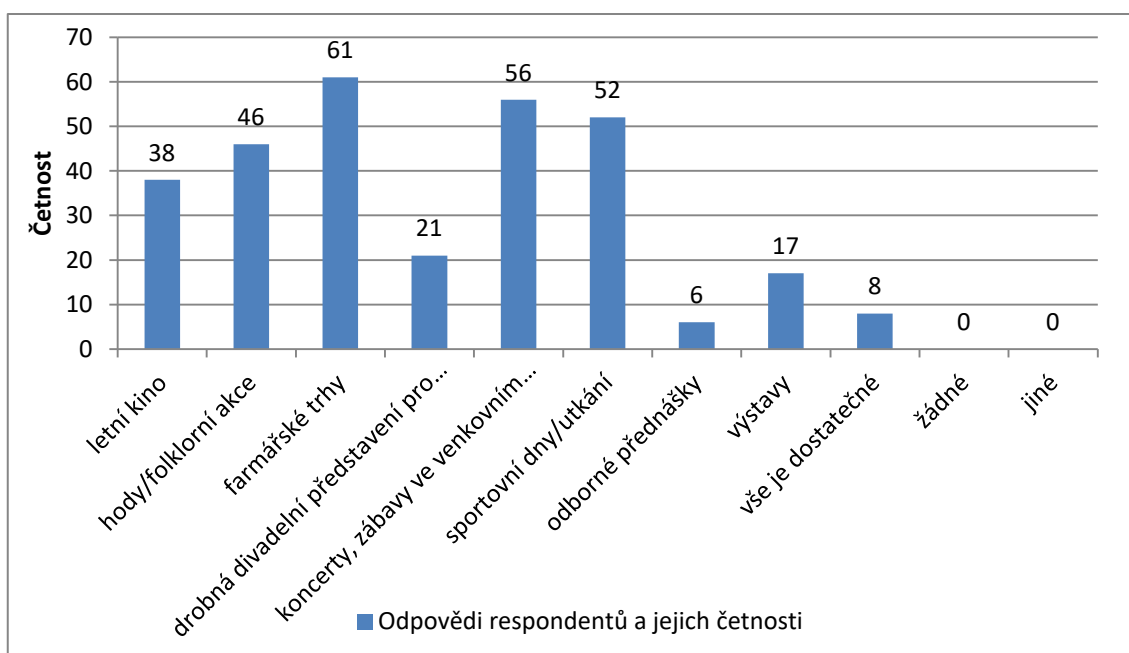
Otázky č. 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 pak byly věnovány tématu pěších, inline a cyklostezek. Ačkoliv se na území mikroregionu nachází cyklostezky, neexistuje žádná, která by komplexně propojila celé území. Mladí lidé také rádi tráví volný čas na inline bruslích, avšak většina nadšenců nemá jinou možnost, než využívat více či méně frekventované silnice, což není zdaleka bezpečné. 88 % dotazovaných by v tomto případě souhlasilo s vybudováním cyklostezky/inline dráhy, která by propojila okolní obce a zároveň 68% z nich souhlasí, aby inline dráha byla její součástí. 16% dotazovaných pak souhlasí s vybudováním inline dráhy, ale pouze v místě bydliště. Protože je území typické rovinným terénem, je také vhodné pro rozvoj pěší turistiky. Pěší stezka pak může být alternativou pro ty respondenty, kteří, nemají zájem o vybudování cyklostezky. S vybudováním takové stezky pak souhlasilo 84% dotazovaných. V případě cyklostezky/inline dráhy byla zvolena preferovaná délka 15-20 km (37% dotazovaných) a v případě pěší stezky se jednalo o vzdálenosti 10-15 km (37% dotazovaných) a 20-25 km (36% dotazovaných). Respondenti měli také možnost vyjádřit, jaké konkrétní stanoviště či služby by na stezce uvítaly. Četnost těchto odpovědí je zaznamenána v grafu 3. Poslední otázka byla směřována na ochotu respondentů dojíždět, pokud by nebylo možné do návrhu zahrnout všechny obce. 88% dotazovaných by bylo ochotno dojíždět mimo své bydliště v rámci mikroregionu.

Graf 3: Vyhodnocení četností odpovědí na otázku č. 13: Na cyklostezce/inline dráze/pěší stezce byste uvítal/a? (zdroj: vlastní zpracování)

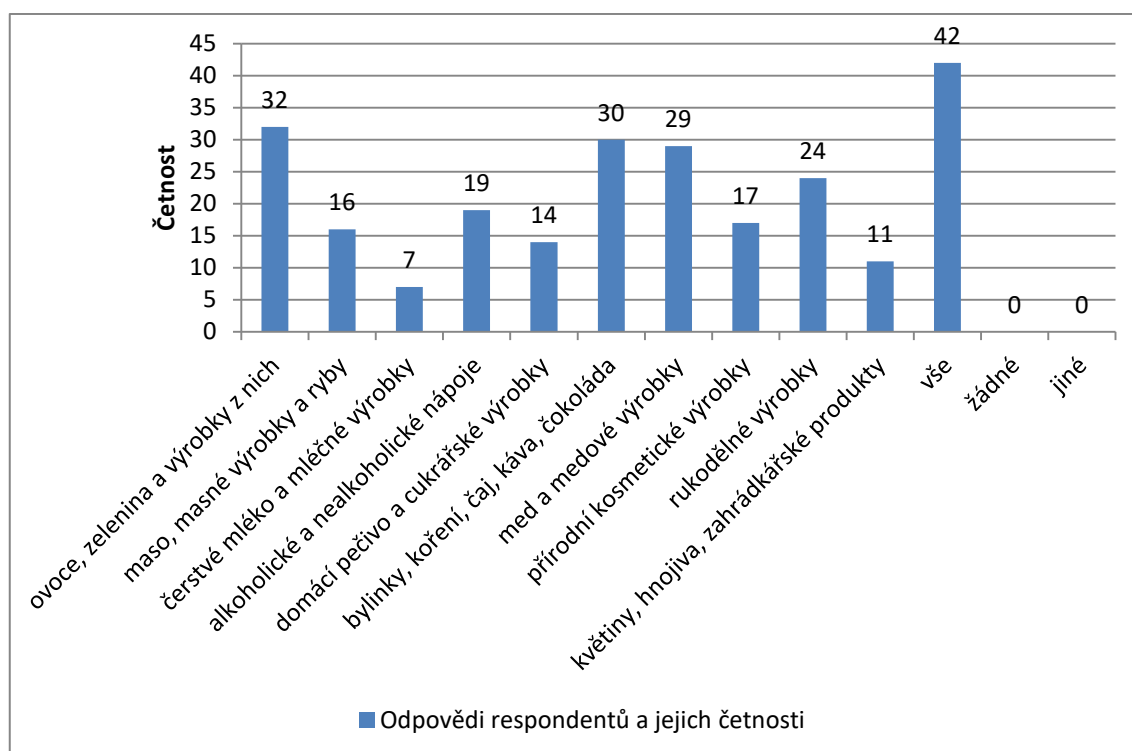
V další části byli respondenti tázáni na spokojenost spojenou s nabídkou kulturních a společenských akcí. 65% dotazovaných je nespokojeno, 24% spokojeno a 11% neví. V tomto případě se jednalo o návštěvníky, kdy 7 z 10 návštěvníků navštěvuje obec pouze za účelem práce a nedokáže tak tuto nabídku posoudit.

Již v předešlém dotazníku (viz. graf 2), chtěli respondenti nejvíce rozvíjet právě tuto oblast. V grafu č. 4 jsou pak uvedeny četnosti u konkrétních kulturních a společenských akcí, které by respondenti chtěli rozvíjet.

Graf 4: Vyhodnocení četností odpovědí na otázku č. 16: Které z následujících kulturních a společenských akcí byste v obci nejvíce uvítal/a? (zdroj: vlastní zpracování)

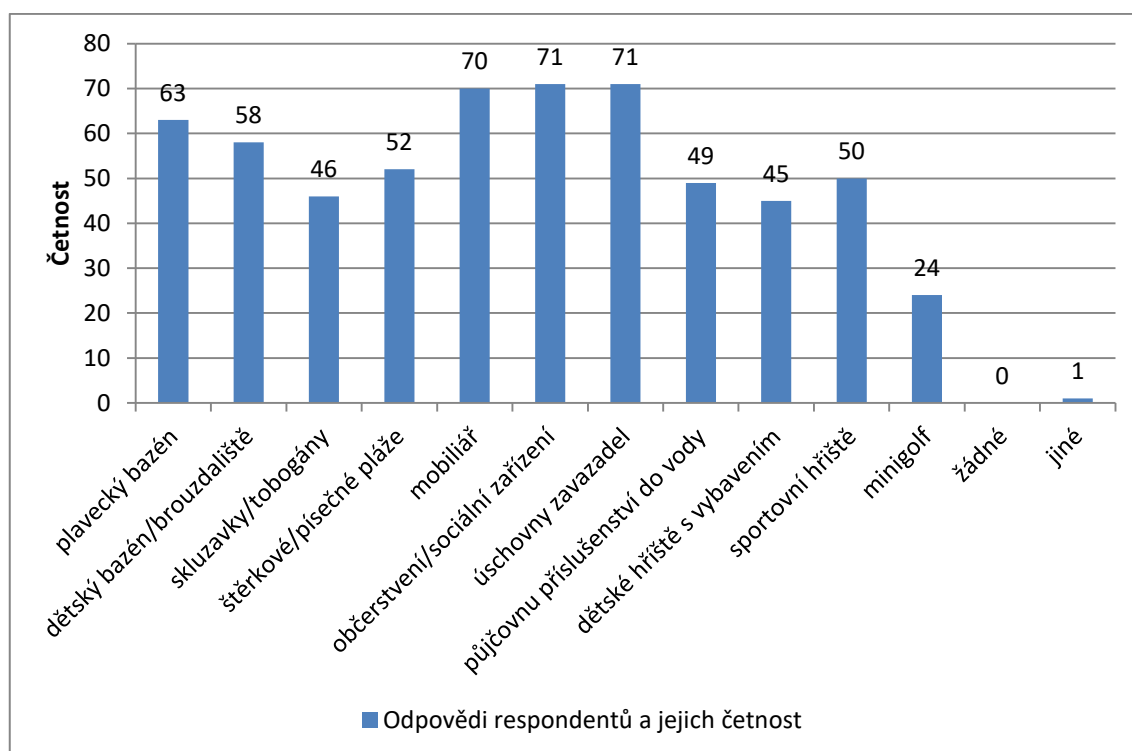
Respondenti by uvítali více akcí typu koncerty/zábavy ve venkovním prostředí, sportovní dny/utkání, folklorní akce a možnost letního kina. Nejvíce by však uvítali vybudování farmářských trhů s regionálními produkty, což potvrzuje i otázka č. 17, kdy 81% by s tímto návrhem souhlasilo. Pouhé 4% byly nesouhlasné a 15% zvolilo neutrální odpověď nevím. V tomto případě bylo 10 dotazovaných ze 14 návštěvníky, kteří navštěvují obec především za prací. Respondenti se také mohli vyjádřit k produktům, které by na trzích uvítali (viz. graf 5) a k četnosti konání. 41% dotazovaných by preferovalo pořádání trhů 1x měsíčně, 32% pak 2x měsíčně, 17% každý týden a 10% neví. V současné době se na území mikroregionu nepořádají akce tohoto typu, pouze v obci Cvrčovice, Ivaň, Loděnice a Vlasatice se s roční periodicitou pořádají jarmarky, spíše místního významu. Z tohoto důvodu byli respondenti také tázáni na místo konání trhů. 68% respondentů by bylo ochotno dojíždět mimo své bydliště (v maximální vzdálenosti do 10 km), 21% však nikoliv.

Graf 5: Vyhodnocení četností odpovědí na otázku č. 18: Jaký sortiment produktů/potravin byste na trzích uvítali?(zdroj: vlastní zpracování)

Otázky č. 21, 22 a 23 se věnují tématu rekreace u vody a koupání. V současné době se na území mikroregionu nachází 3 lokality ke koupání, z toho 2 jsou přírodního charakteru. V Obci Cvrčovice se nachází malý kemp u řeky Jihlavy, v obci Pasohlávky ATC Merkur u novomlýnských nádrží a jedinou možnost krytého koupání nabízí taktéž obec Pasohlávky ve svém aquaparku. V některých obcích je možné využít ke koupání

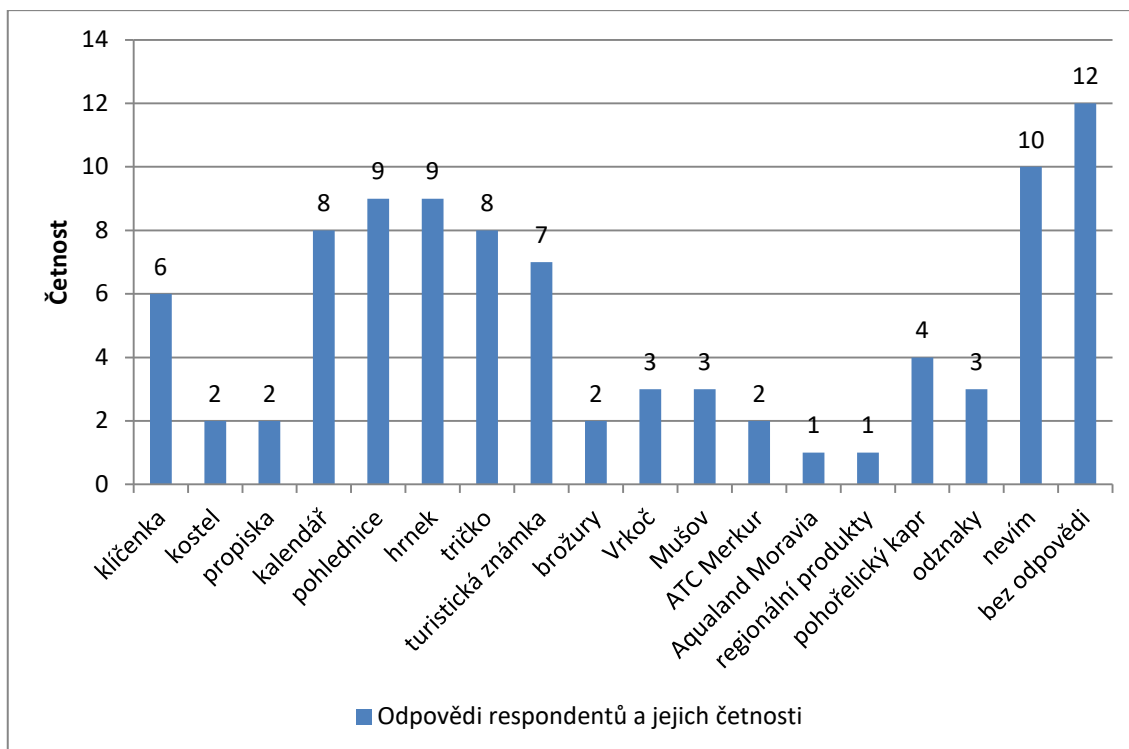
protékající řeku, ta však není v mnoha ohledech ke koupání vhodná, spíše se hodí ke sportovnímu rybolovu a místy k vodní turistice. Není proto překvapující, že 76% dotazovaných by souhlasilo s vybudováním/ úpravou koupaliště v okolí a zároveň 89% z nich, by dalo přednost koupališti umělému. 17% dotazovaných uvedlo zápornou odpověď, z části se jednalo o obyvatele výše zmíněných obcí, jež nabízely možnost koupání. Dalším důvodem také může být to, že v dnešní době má již mnoho rodin svůj vlastní bazén na svých zahradách. V grafu č. 6 jsou pak uvedeny konkrétní možnosti včetně četností, které by respondenti na koupališti uvítali.

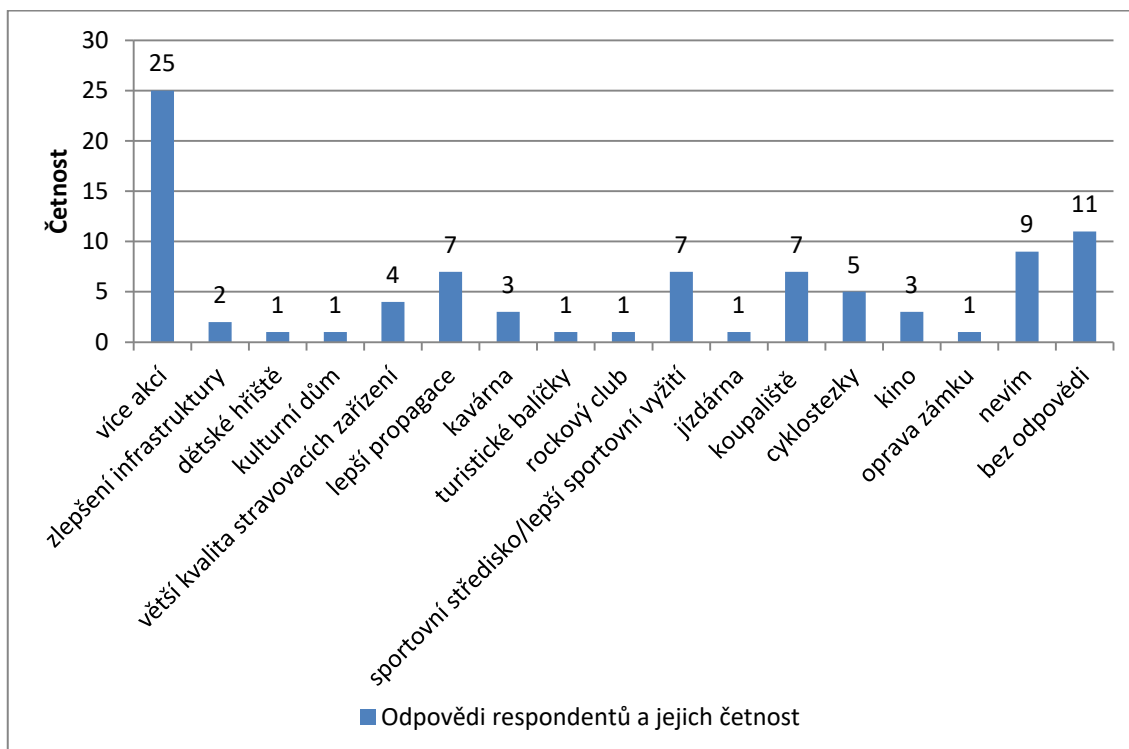
Graf 6: Vyhodnocení četností odpovědí na otázku č. 23: Na koupališti bych uvítal/a (zdroj: vlastní zpracování)

Poslední 2 otázky byly otevřené a byly věnovány názoru respondentů. Graf č. 7 uvádí propagační materiál či produkt včetně četností, který respondenti uvedli pro prezentaci obce. Převážně se jednalo o běžné propagační materiály typu pohlednice, hrnek s podobiznou města, turistická známka apod.

Stejně jako v předchozím dotazníku, respondenti by opět nejvíce rozvíjeli oblast kulturních a společenských akcí (viz. graf 8). Dále by také zlepšili propagaci, sportovní využití, kvalitu a nabídku stravovacích zařízení, jsou pro rozvoj cyklostezek, vybudování koupaliště a zprovoznění kina. Stejně jako u předešlé otevřené otázky, zde bylo velké procento odpovědí uvedeno jako nevím, popřípadě nebyly tyto otázky zodpovězeny vůbec.

Graf 7: Vyhodnocení četností odpovědí na otázku č. 24: Jaký propagační materiál, regionální produkt či upomínkový předmět byste navrhovali pro prezentaci obce? (zdroj: vlastní zpracování)

Graf 8: Vyhodnocení četností odpovědí na otázku č. 25: Jaké jsou Vaše další návrhy pro zvýšení rekreačního potenciálu obce? (zdroj: vlastní zpracování)

6.3 Vyhodnocení SWOT analýzy

SWOT analýza byla zpracována na základě terénního a dotazníkového šetření.

Tabulka 8 SWOT analýza

SWOT analýza	
Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> malá rozloha a kompaktnost regionu, umožňující lepší spolupráci mezi obcemi tradiční venkovský ráz mikroregionu krajina a přírodní atraktivity turisticky významná jihovýchodní část mikroregionu (Novomlýnské nádrže, Aqualand Moravia) dobrá dopravní dostupnost Brna, Mikulova a Znojma tradice rybníkářství a vinařství hustá síť cyklostezek vytváření místních tradic (hody, slavnosti města apod.) 	<ul style="list-style-type: none"> nedostatečná propagace a nedostatek propagačních materiálů nedostatečná nabídka a kvalita ubytovacích a stravovacích zařízení místa nevyhovující technický stav silniční komunikace nedostatečně atraktivní území (velký podíl zemědělských ploch) nedostatečná péče a využití kulturně historických památek nedostatečná nabídka volnočasových aktivit, atraktivit a zázemí pro potenciální návštěvníky
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> propojení obcí mikroregionu prostřednictvím cestovního ruchu možnost využití dotací ze strukturálních fondů úprava současných a vybudování nových cyklostezek, pěších stezek a inline dráhy rozvoj vinařského cestovního ruchu, rybářské a myslivecké turistiky rekonstrukce kina úprava vodních ploch pro využití k rekreaci či vybudování koupaliště vybudování naučné stezky o chráněných území v mikroregionu vybudování farmářských trhů nabízejících místní produkty pořádání více akcí ve venkovním prostředí zlepšit a sjednotit propagaci zlepšit kvalitu a nabídku stravovacích zařízení zajistit lepší sportovní vyžití 	<ul style="list-style-type: none"> nedostatek financí pro realizaci projektů a rozvoj cestovního ruchu konkurence v podobě atraktivnějších míst v okolí (Lednicko-valtický areál, Mikulov, Pálava, apod.) nedostatečný zájem turistů sezónnost (absence turistů za špatného počasí či v zimních měsících) nedostatečná péče a ochrana chráněných území škody způsobené návštěvníky (nepořádek, neukázněnost, vandalizmus apod.)

Zdroj: vlastní zpracování

Jak již bylo zmíněno v dřívějších kapitolách, mikroregion nepatří mezi turisty vyhledávané lokality, což je doloženo jak předvýzkumným tak dotazníkovým šetřením.

V obou případech bylo 80% respondentů místních obyvatel. To může být způsobeno jak nedostatečnou propagací (v mikroregionu se nachází pouze 2 informační centra, a to v obci Pasohlávky a Pohořelice), ale i málo atraktivním prostředím, nedostatečnou turistickou infrastrukturou a nabídkou volnočasových aktivit.

Mezi další slabé stránky mikroregionu patří nedostatečná péče a využití kulturně historických památek. V mnoha případech jsou památky v zanedbaném stavu. Některé z nich byly upraveny na byty, či se využívají ke komerčním účelům anebo nejsou veřejnosti přístupné (např. židovský hřbitov v Pohořelicích). Ve většině území je také nedostatečná nabídka a kvalita jak ubytovacích, tak stravovacích zařízení. Výjimku tvoří obec Pasohlávky, která je zvyklá na nápor turistů (především v letních měsících) a Pohořelice, kde je (i díky rozloze) větší nabídka stravovacích zařízení.

Ačkoliv se v okolí mikroregionu nachází velmi oblíbený Lednicko-valtický areál a město Mikulov, má mikroregion určitý potenciál, ať už v podobě letní rekreace u novomlýnských nádrží, nebo v podobě typické venkovské krajiny, protkané množstvím cyklostezek a s tradicí v rybolovu a vinařství. Silnou stránkou mikroregionu je hustá síť cyklostezek, která však místy nemá dostatečný mobiliář. Příležitostí je tedy jejich obnova, popřípadě vybudování nových tras, které by bylo možné napojit na stezky současné, čímž by došlo k celkovému rozvoji nemotorové dopravy v území.

Velkou příležitostí pro jednotlivé obce, a tím pro mikroregion, by mohlo být jejich propojení určitou atraktivitou, vytvoření jednotné image, dále pak vznik nových volnočasových aktivit a zařízení, které by uvítali jak místní obyvatelé, tak i návštěvníci.

Rozvoj cestovního ruchu v území by však mohl ohrozit nedostatek finančních prostředků a nezájem potenciálních návštěvníků.

6.4 Vyhodnocení střetů rekreace a cestovního ruchu s ochranou přírody

Protože se v mikroregionu nachází několik chráněných území, např. PP Niva Jihlavy nebo ptačí oblasti, mohlo by mít zvýšení počtu návštěvníků negativní vliv na toto území. Přímo hrozbou jsou tedy potenciální návštěvníci, kteří mohou způsobit nepořádek, rušení živočichů, poškozování krajiny, vandalismus apod.

Řešením by mohlo být lepší značení těchto míst. Konkrétně by bylo vhodné umístit do těchto lokalit více informačních panelů, které by informovali návštěvníky o správném chování. Pokud by došlo k jakémukoliv poškozování, mělo by být takové chování patřičně potrestáno, alespoň formou peněžitých pokut. Zároveň by tyto panely

mohly podávat informace o lokalitě, např. o vyskytujících se živočiších a rostlinách. Vhodným umístěním těchto panelů by pak mohla vzniknout komplexní naučná stezka o chráněných území v mikroregionu.

Dále je vhodné rozšiřovat povědomí obyvatel, ať už formou nějaké veřejné akce (např. pozorování vzácných ptáků), školních vycházek do přírody a výukou v terénu, nebo výukou ve škole, neboť mnoho místních nemá o významnosti těchto lokalit tušení.

7 Návrh opatření

Následující text popisuje možná opatření, která by přispěla k rozvoji rekreace a cestovního ruchu v zájmovém území. Tato opatření byla navržena na základě terénního šetření, dotazníkového výzkumu a hodnocení celkového rekreačního potenciálu. Možná opatření jsou uvedena i v rámci SWOT analýzy – příležitosti (viz. kapitola 6.3).

Koupaliště

Ačkoliv územím mikroregionu protéká řeka Jihlava, z hlediska rekreace u vody nemá dostatečné předpoklady pro takové využívání (viz. kapitola 6.1). Řešením by mohla být úprava koryta řeky a jejího okolí, avšak s ohledem na terén by bylo efektivnější, a z pohledu respondentů dotazníkové šetření preferovanější, vybudování koupaliště. Koupaliště by mohlo být situováno v kterékoliv z obcí, vyjma obcí Cvrčovice a Pasohlávky, neboť zde je rekreace u vody možná.

S ohledem na rozlohu, vybavenost, dopravní dostupnost, možnost získání finanční podpory se strukturálních fondů a udržitelnost projektu, má nejlepší předpoklady město Pohořelice. Město by se mohlo inspirovat u nedaleké obce Žabčice, která od roku 2011 úspěšně provozuje koupaliště Beach Resort Original. Tento komplex tří bazénů a doprovodných služeb navíc obec zafinancovala ze svých prostředků. Pro porovnání, v obci žije k 1. 1. 2016 1632 obyvatel a ve městě Pohořelice pak 4814 obyvatel (czso.cz, 2016).

Stejně tak jako v Žabčicích, takové koupaliště by ocenili nejen rezidenti a obyvatelé okolních obcí, ale i velký počet cyklistů, využívající cyklotrasy v okolí. Pokud by byl projekt úspěšný, přispěl by nejen k rozvoji cestovního ruchu ale i k přílivu finančních prostředků do regionu a vzniku nových pracovních míst.

Rozvoj cyklostezek, inline a pěších stezek

Potenciál jednotlivých obcí i nabídka rekreace a cestovního ruchu v mikroregionu je velmi nevyrovnaná. Např. obec Pasohlávky má dostatečnou turistickou infrastrukturu i dostatek atraktivit k přilákání turistů, naopak menší obce jako Loděnice, Šumice, apod. nemají k přilákání většího počtu návštěvníků téměř žádné předpoklady. Jedním z řešení, jak zvýšit povědomí o mikroregionu jako celku a jak zahrnout do cestovního ruchu i menší obce, by mohlo být propojení již stávajících cyklostezek prostřednictvím vybudování nového úseku (viz obr. 5), v délce 6, 2 km. Konkrétně se jedná o propojení

Znojemské vinařské stezky s Brněnskou vinařskou stezkou, kdy nový úsek by navazoval na Znojemskou stezku v obci Šumice, dále by trasa vedla skrze obec Loděnice a v obci Malešovice by došlo k napojení na Brněnskou vinařskou stezku. Tím by došlo k propojení všech obcí mikroregionu, neboť součástí Znojemské vinařské stezky jsou obce Branišovice, Šumice a Vlasatice a součástí Brněnské vinařské stezky pak zbývajících 7 obcí.

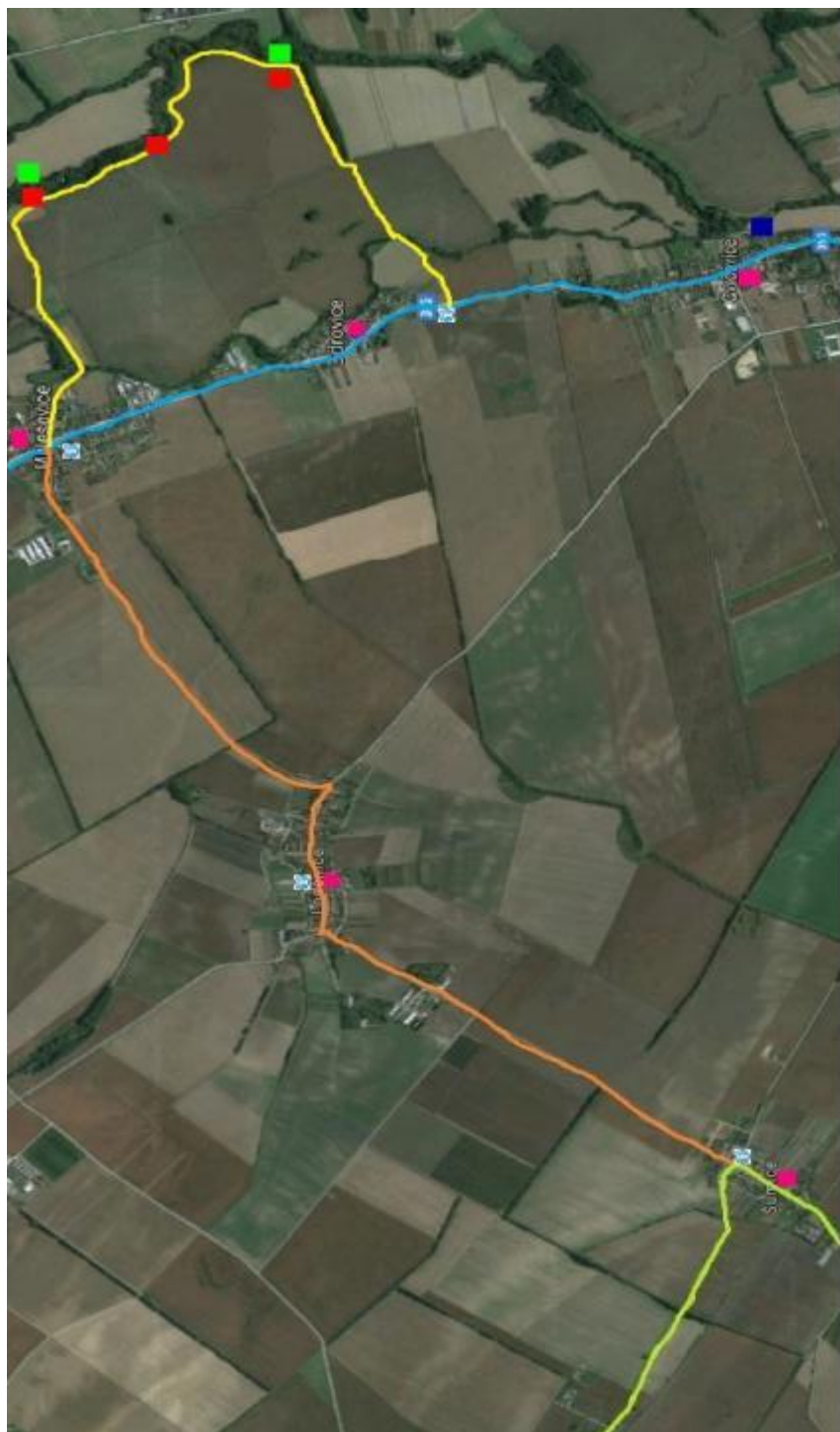
V novém úseku by bylo vhodné instalovat informační panely s mapou a vyznačenými trasami, a to především v místech „napojení“ na stávající trasy a v samotné obci Loděnice (viz obr. 5). Zároveň by bylo nutné aktualizovat informace na panelech fungujících cyklostezek.

Protože trasy cyklostezek prochází skrze obce, je úroveň základního mobiliáře dostačující (odpadkové koše a jejich obsluha, lavičky, osvětlení) a zároveň je v každé obci možnost občerstvení a sociálního zařízení. Nově by však mohla vzniknout další odpočinková místa v krajině, nejlépe v blízkosti stanoviště s určitou přírodní či kulturní atraktivitou. Na nové trase by byly k vidění atraktivita jako: EVL Šumické rybníky v Šumicích, v obci Loděnice pak kostel sv. Markéty a loděnický zámek (dnešní fara) a v Malešovicích PP Niva Jihlavy a kostel sv. Štěpána.

Síť cyklostezek je částečně vhodná i pro pěší turistiku. Některé úseky však vedou po silnicích, proto by bylo vhodné směřovat návštěvníky na zpevněné polní cesty a jiné, méně frekventované cesty, které jsou pro pěší turisty bezpečné. Součástí sítě cyklostezek by také mohl být delší inline okruh.

Dalším návrhem je rozšíření trasy Brněnské vinařské stezky v obci Malešovice a Odrovce. V současné době vede trasa skrze obec. Nový úsek (5,5 km) by vedl po zpevněných polních cestách podél pravého břehu řeky Jihlavy v přírodním parku Niva Jihlavy a napojil by se na trasu stávající, čímž by došlo k obohacení o stanoviště s přírodní atraktivitou. Tento návrh by zahrnoval vybudování mobiliáře v území a instalaci dalších informačních/naučných tabulí o zdejší fauně a flóře (viz obr. 5), včetně pokynů pro návštěvníky, aby bylo předcházeno škodám na životním prostředí. Tato trasa by pak byla vhodná i pro pěší turistiku.

I v jiných částech mikroregionu by mohla být vytvořena naučná stezka o chráněných územích, což by pomohlo jak rozvoji pěší turistiky, tak i zvýšení přírodního potenciálu, neboť lokality jsou sice významné z hlediska ochrany přírody, ale už ne tak významné z hlediska rekreace.

Obrázek 5: Návrhy opatření pro rozvoj cyklostezek v zájmovém území (zdroj: maps.google.cz, vlastní úprava)

Společenské a kulturní akce

Dalším návrhem je vzhledem k výsledkům dotazníkové šetření rozšíření nabídky kulturních a společenských akcí, především pak o koncerty a zábavy ve venkovním prostředí. Zvýšení kulturního potenciálu se dá dosáhnout i posilováním místních tradic, ať už v podobě pořádání tradičních hodů nebo jiných folklorních akcí.

Na základě výpovědí respondentů, by také bylo vhodné zprovoznit kino v Pohořelicích, které není v současné době využíváno, anebo zajistit promítání filmů alespoň v podobě letního kina, což může být zajímavým zpestřením pro mnoho návštěvníků. V tomto případě by bylo vhodné spojit promítání s jinou akcí, např. s košem místních produktů či jiným druhem občerstvení.

Farmářské trhy

Rovněž by bylo vhodné rozšířit kulturní dění o pořádání farmářských trhů. Farmářské trhy se stávají velmi oblíbeným trendem a mohly by přilákat i návštěvníky z okolí. Některé obce již v současnosti pořádají podobné akce, ale pouze s roční periodicitou a místním významem.

Protože někteří respondenti vyjádřili nesouhlas s dojížděním za akcemi tohoto typu a souhlasili s vybudováním trhů pouze v místě bydliště, mohly by se obce v pořádání trhů tzv. „vystřídat“. Takto by žádná obec mikroregionu nemohla být z účasti vyjmuta, na trh by se dostaly vždy místní produkty, které by pomohly propagaci obce a místním zemědělcům. Zároveň je to vhodná příležitost pro návštěvníky jak poznat obec, do které by za jiných okolností neměli důvod zavítat.

Mezi produkty by se mohly objevit např. ovoce, zelenina a výrobky z nich, bylinky a koření, med a medové výrobky, rukodělné výrobky (různé dekorace, adventní věnce, svíčky, proutěné a keramické výrobky, ručně dělané šperky, šité výrobky a hračky, zdobené perníčky a jiné). Z tradičních produktů pak vína od místních vinařů (např. z Pasohlávek, Příbic a Branišovic) a Pohořelický kapr (prodej sladkovodních ryb). Součástí trhů by mohla být i nabídka ručně zhotovených panenek a zvířátek (viz obr. 7), které tvoří Dámský klub. Ten svou činností podporuje nadační fond dětské onkologie Krtek. Veškerý výtěžek z prodeje takových hraček pak putuje této nadaci, která pomáhá nemocným dětem.

Obrázek 6 Logo Pohorelický kapr
(zdroj: rybnikarstvipoohorelice.cz)

Obrázek 7: Ručně zhotovená zvířátka pro nadační fond Krtek (zdroj:vlastní foto)

V neposlední řadě by bylo vhodné zaměřit se na propagaci mikroregionu, na vytvoření jednotné image území a na rozvoj infrastruktury, která je základním pilířem cestovního ruchu.

8 Využití výsledků v praxi

Výsledky této práce mohou být využity v institucích veřejné správy, v územním plánování jednotlivých obcí mikroregionu nebo v marketingu cestovního ruchu.

Zejména pak v oblasti cestovního ruchu na regionální úrovni existuje prostor pro využití poznatků práce. Tyto poznatky poskytují přehled o území, a mohly by se stát jedním z podkladů pro směřování dalšího rozvoje rekreace a cestovního ruchu v mikroregionu a tím prostorově provázat celé území.

Dále může obcím nastínit přání a preference obyvatel, a tím zlepšit kvalitu a nabídku volnočasových aktivit v území.

Práce může být nápomocná také marketingovým, ale i soukromým, např. podnikatelským subjektům. Výsledky práce mohou tyto subjekty nasměrovat k vhodné specializaci a propagaci, která bude nejlépe odpovídat zdejšími podmínkám.

V neposlední řadě může tato práce pomoci dalším studentům, kteří se zajímají o problematiku rekreace, cestovního ruchu a hodnocení rekreačního potenciálu, či jen o mikroregion jako takový. Práce může pomoci studentům porozumět metodám hodnocení potenciálu a jejich aplikaci na konkrétní území.

Také může sloužit jako zdroj informací pro další práce, neboť poskytuje souhrnné informace o mikroregionu. Aby měla práce co nejlepší využití, je vhodné, aby byla průběžně doplňována a aktualizována.

9 Diskuze

Cestovní ruch a rekreace jsou nedílnou součástí našeho života a stávají se velmi významným společenským a především ekonomickým fenoménem. Celkový potenciál území pro rozvoj cestovního ruchu může být zjištěn pomocí různých metod. V bakalářské práci byla k vyhodnocení rekreačního potenciálu využita Bínova metodika z roku 2002, která hodnotí složky přírodního a kulturního potenciálu cestovního ruchu u jednotlivých obcí. Tato metodika byla v roce 2010 Bínou aktualizována a hodnotí potenciál atraktivit cestovního ruchu a potenciál ploch a linií ovlivňujících cestovních ruch. Tuto metodiku je vhodné aplikovat na celá ORP.

Protože se tato práce zabývá rekreačním potenciálem mikroregionu, bylo vhodnější použít metodiku z roku 2002. Tím došlo k vyhodnocení potenciálu jednotlivých obcí a odhalení nedostatků v oblasti rekreace a cestovního ruchu. Díky zhodnocení každé obce pak mohou být navržena konkrétní opatření, která budou více vyhovovat místním podmínkám.

Nevýhody této metodiky jsou především v malém množství daných segmentů určených k hodnocení. Kupříkladu by bylo vhodné doplnit segmenty o uměle vybudovaná zařízení, která slouží k rekreaci, např. koupaliště, kino, inline dráhy, sportovní hřiště, haly, či jiná sportovní zařízení apod. Například v obci Pasohlávky se nachází hojně navštěvovaný aquapark, ale díky absenci tohoto segmentu v metodice, jej nebylo možné hodnotit, což se projevilo na celkovém hodnocení obce. Dále by ke složkám přírodního a kulturního potenciálu měla být přidána oblast orientující se na turistickou infrastrukturu. Tato složka by měla obsahovat segmenty týkající se nabídky ubytovacích a stravovacích zařízení, dopravní dostupnosti a propagace území. Celkové vyhodnocení se také nevyhlo určité míře subjektivnosti, v tomto případě je vhodné aktualizovat a detailněji propracovat rámcový popis kladných stupňů složek potenciálu. Výhodou této metody je naopak univerzální aplikovatelnost a snadnost vyhodnocení.

K vyhodnocení rekreačního potenciálu byla v zahraničí použita např. metoda WSM (2012). Výhody metodiky spočívají především v libovolném výběru segmentů, díky tomu může být vyhodnocení území mnohem komplexnější. Velkou nevýhodou je však její neuniverzálnost, tedy chybí zde určitý pevný základ segmentů, aby bylo možné výsledky porovnat i s jiným územím.

Ať už je ke zjištění rekreačního potenciálu použito jakékoliv metody, výsledky by měly vždy podávat jasný obraz o stavu a úrovni cestovního ruchu v území.

10 Závěr

Cílem bakalářské práce „Studium rekreace a cestovního ruchu v mikroregionu Čistá Jihlava“ bylo vyhodnotit celkový rekreační potenciál zvoleného území. Aby byly výsledky práce komplexní a následná doporučení objektivní, byly zvoleny i doplňující nástroje v podobě SWOT analýzy a dotazníkového šetření.

První část práce se zabývala úvodem do problematiky. Byly definovány pojmy jako: cestovní ruch, jeho formy a druhy, rekreace, volný čas a účastníci cestovního ruchu. Byly popsány limity cestovního ruchu, lokalizační, realizační a selektivní faktory a byl vytvořen přehled metod pro hodnocení rekreačního potenciálu. Na základě terénního šetření, mapových podkladů a dostupných materiálů byla provedena charakteristika zájmového území a popsány širší vztahy s ohledem na cestovní ruch. Pro účely práce byly jmenovány přírodní, kulturně historické, společenské, sportovní či jinak organizované atraktivity. Dále byla podrobně popsána zvolená metodika pro hodnocení potenciálu cestovního ruchu a další nástroje, které byly využity k celkovému hodnocení území. V závěru práce bylo provedeno vyhodnocení rekreačního potenciálu dle metodiky Bíny (2002), bylo vyhodnoceno předvýzkumné a dotazníkové šetření, vytvořena SWOT analýza a vyhodnocen střet ochrany přírody a cestovního ruchu. Na základě terénního výzkumu, výsledků dotazníkového šetření, SWOT analýzy a celkového rekreačního potenciálu byla navržena možná opatření, která by pomohla rozvoji rekreace a cestovního ruchu v mikroregionu.

Obce mikroregionu dosáhly zvýšeného až vysokého potenciálu. Z výsledků je tedy patrné, že území má jistý přírodní i kulturní potenciál, ten ale není dostatečně propagován a využíván. Díky lokalizaci a rovinnatému terénu je území vhodné především pro rozvoj pěší turistiky a cyklo turistky, což koresponduje i s výsledkem dotazníkového šetření. Z kulturně historického hlediska se v mikroregionu nenachází žádné významné historické památky a není zde předpoklad pro jeho další vývoj, avšak je zde prostor pro růst přírodního potenciálu. Pro další rozvoj by bylo vhodné zaměřit se na jednotnou propagaci území, kvalitu a nabídku turistické infrastruktury, která by poskytla vhodné zázemí potenciálním návštěvníkům a na rozšíření kulturních a sportovních akcí.

Seznam použité literatury

Literární zdroje

CULEK, Martin. *Biogeografické členění České republiky*. Praha: Enigma, 1996. ISBN 8085368803.

DANIHELKA, Jiří a KORDIOVSKÝ, Emil. *Brána do kraje - Průvodce obcemi okresu Břeclav*. Mikulov: Regionální muzeum, 1999. ISBN: 80-85088-08-8

FORET, Miroslav. *Cestovní ruch v regionálním rozvoji*. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2013. ISBN 978-80-7375-739-7.

HALL, Michael C. and PAGE, Stephen J. *The Geography of Tourism and Recreation: Environment, Place and Space*. Oxfordshire: Routledge, 2014. ISBN 978-04-1583-399-8.

HAMARNECH, Iveta. *Geografie turismu – mimoevropská teritoria*. Praha: Grada, 2012. ISBN: 978-80-247-4430-8

HORNER, Susan and SWARBROOK, John. *Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času*. Praha: Grada, 2003. ISBN: 80-247-0202-9

KOLEKTIV AUTORŮ. *Přibice v proměnách času*. Brno: F.R.Z. agency, 2013. ISBN 978-80-87332-59-7.

KONEČNÝ, Ondřej. *Agroturistika a venkovská turistika: venkovský cestovní ruch v České republice*. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2013. ISBN 978-80-7375-738-0.

MAREČEK, Jiří a kol. *Z historie farního kostela sv. Jakuba většího v Pohořelicích*. Brno: Kartuziánské nakladatelství Brno, 2011. ISBN 978-80-86953-78-6

PALATKOVÁ, Monika. *Mezinárodní turismus: analýza pozice turismu ve světové ekonomice, změny mezinárodního turismu v důsledku globálních změn, evropská integrace a mezinárodní turismus*. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-4862-7.

PROCHÁZKA, Roman a kol. *Teorie a praxe poradenské psychologie*. Praha: Grada, 2014. ISBN: 978-80-247-4451-3.

RYGLOVÁ, Kateřina a kol. *Cestovní ruch - podnikatelské principy a příležitosti v praxi*. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-4039-3.

SCHNEIDER, Jiří a kol. *Krajinná rekreologie I*. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2008. ISBN 978-80-7375-200-2.

SCHNEIDER, Jiří a kol. *Krajinná rekreologie II*. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2009. ISBN 978-80-7375-357-3.

TOUŠEK a kol. *Ekonomická a sociální geografie*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-114-4.

VYSTOUPIL, Jiří a kol. *Návrh nové rajonizace cestovního ruchu ČR*. Brno: Masarykova univerzita, 2007. ISBN: 978-80-210-4263-6

Internetové zdroje

BÍNA, Jan. Hodnocení potenciálu cestovního ruchu v obcích České republiky. Urbanismus a územní rozvoj [online]. 2002, roč. V, č. 1 [cit. 2016-11-02]. Dostupné z: https://is.muni.cz/el/1456/jaro2007/KRGCR/um/Hodnocen_potenci lu_CR_v_obc_ch_R_b_na.pdf

BÍNA, Jan. Aktualizace potenciálu cestovního ruchu v České republice. Ústav územního rozvoje [online]. 2010 [cit. 2016-11-24]. Dostupné z: <http://www.uur.cz/images/uzemnirozvoj/cestovni ruch/potencialCR/PotencialCR-text.pdf>

Braníšovice [online]. 2016 [cit. 2016-11-11]. Dostupné z: <http://www.branisovice.cz/>

Cvročovice [online]. © 2016 [cit. 2016-11-11]. Dostupné z: <http://www.cvrcovice.cz/>

Czech Tourism: *Turistický potenciál regionů* [online]. © 2005 - 2016 [cit. 2016-11-13]. Dostupné z: <http://old.czechtourism.cz/didakticke-podklady/2-turisticky-potencial-regionu/>

Český statistický úřad: *Počet obyvatel v obcích ČR k 1.1.2016* [online]. 2016 [cit. 2016-12-01]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/32853387/1300721603.pdf/cba78096-1cf5-4fde-b20a-3074b2f135f9?version=1.0>

Geologické a geovědní mapy: *Geologie a geologické mapy okresu Brno-venkov* [online]. © 2016 [cit. 2016-11-11]. Dostupné z: <http://www.geologicke-mapy.cz/regiony/okres-CZ0643/>

Integrovaný portál MPSV: *Mapa ORP Pohořelice* [online]. © 2016 [cit. 2016-10-08]. Dostupné z: <https://portal.mpsv.cz/upcr/kp/jhm/kop/pohorelice>

Ivaň [online]. © 2013 [cit. 2016-11-08]. Dostupné z: <http://www.obecivan.eu/>

Loděnice [online]. 2016 [cit. 2016-10-21]. Dostupné z: <http://www.obec-lodenice.cz/>

MAMUN, Abdulla Al and MITRA, Soumen. A Methodology for Assessing Tourism Potential: Case Study Murshidabad District, West Bengal, India. *International Journal of Scientific and Research Publications*. ISSN 2250-3153. [online]. 2012, roč. 2, č. 9 [cit. 2016-12-03]. Dostupné z: <http://www.ijsrp.org/research-paper-0912/ijsrp-p0982>

Mapový server: *Mikroregiony* [online]. © 2016 [cit. 2016-11-15]. Dostupné z: http://mapy.crr.cz/tms/crr_a/mikro/index.php?mikro=1#c=3601817%252C5428400&z=4&l=ajax_mikro,ajax_mikro_plochy&p=&hs=1&

Mapy Google [online]. © 2016 [cit. 2016-12-02]. Dostupné z: <https://www.google.cz/maps/@49.1248962,16.5941217,9z>

Město Pohořelice [online]. © 2012 - 2016 [cit. 2016-11-21]. Dostupné z: <http://www.pohorelice.cz/>

Moderní obec: *Mikroregion Čistá Jihlava chce lépe využít svůj potenciál pro cestovní ruch* [online]. 2003 [cit. 2016-11-17]. Dostupné z: <http://moderniobec.cz/mikroregion-cista-jihlava-chce-lepe-vyuzit-svuj-potencial-pro-cestovni-ruch/>

Moravské vinařské stezky: *Mapa Brněnské, Mikulovské a Znojenské vinařské stezky* [online]. © 2000 - 2016 [cit. 2016-11-10]. Dostupné z: <http://www.stezky.cz/vypis-vyhledavani.aspx?lat=48.91095004031648&lon=16.22415433499998&z=104>

Obec Malešovice [online]. © 2011 [cit. 2016-11-21]. Dostupné z: <http://www.malesovice.cz/index.html>

Obec Příbice [online]. 2016 [cit. 2016-11-21]. Dostupné z: <http://www.pribice.cz/>

Obec Vlasatice [online]. © 2016 [cit. 2016-10-08]. Dostupné z: <http://www.vlasatice.cz/>

Odrovce [online]. 2016 [cit. 2016-11-08]. Dostupné z: <http://www.odrovce.cz/>

Pasohlávky [online]. 2016 [cit. 2016-11-12]. Dostupné z: <http://www.pasohlavky.cz/>

Rybníkářství Pohořelice: *Logo Pohořelický kapr* [online]. © 2015 [cit. 2016-12-01]. Dostupné z: <http://www.rybnikarstvipoohorelice.cz/>

Sdružení obcí Čistá Jihlava [online]. © 2016 [cit. 2016-11-03]. Dostupné z: <http://www.cistajihlava.cz/mikroregion-cista-jihlava/>

Strategie rozvoje sdružení obcí Čistá Jihlava [online]. 2016 [cit. 2016-11-03]. Dostupné z: http://www.cistajihlava.cz/e_download.php?file=data/editor/111cs_1.pdf&original=DSO_strategie.pdf

Strategie území správního obvodu ORP Pohořelice [online]. 2015 [cit. 2016-11-18]. Dostupné z: http://www.cistajihlava.cz/e_download.php?file=data/editor/109cs_1.pdf&original=SD-Pohorelice_2015_03_29+-+FINAL.pdf

Šumice [online]. 2016 [cit. 2016-11-01]. Dostupné z: <http://www.sumice.eu/>

TRUKHACHEV, Alexander. Methodology for Evaluating the Rural Tourism Potentials: A Tool to Ensure Sustainable Development of Rural Settlements. Sustainability. ISSN 2071-1050. [online]. 2015, roč. 3, č. 7 [cit. 2016-12-03]. Dostupné z: <http://www.mdpi.com/2071-1050/7/3/3052/htm>

Ústav územního rozvoje: *Principy a pravidla územního plánování: Rekrece* [online]. © 2001 – 2016 [cit. 2016-10-12]. Dostupné z: <http://www.uur.cz/default.asp?ID=2571>

Územně analytické podklady správního území obce s rozšířenou působností Pohořelice. [online]. 2014 [cit. 2016-10-01]. Dostupné z: <http://www.pohorelice.cz/uzemne-analyticke-podklady-2014>

VEPŘEK, Karel. Hodnocení potenciálu cestovního ruchu a jeho využití v územních plánech VÚC. Urbanismus a územní rozvoj. [online]. 2002, roč. V, č. 3 [cit. 2016-10-15]. Dostupné z: <http://www.uur.cz/images/publikace/uur/2002/2002-03/05.pdf>

Wikipedia: *Mapa Jihomoravského kraje* [online]. 2016 [cit. 2016-10-12]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Jihomoravsk%C3%BD_kraj#/media/File:2004_Jihomoravsky_kraj.PNG

Wikipedia: *Mapa okresu Brno – venkov* [online]. 2016 [cit. 2016-10-12]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Okres_Brno-venkov#/media/File:Okres_bрно-venkov.png

Seznam použitých zkratk

mm – milimetr

m – metr

ha – hektar

km – kilometr

ČR – Česká republika

ORP – obec s rozšířenou působností

DSO – dobrovolný svazek obcí

ÚAP – územně analytické podklady

ÚÚR – ústav územního rozvoje

PR – přírodní rezervace

EVL – evropsky významné lokality

PP – přírodní park

sv. – svaté

kol. – kolektiv

tzv. – tak zvaně

např. – na příklad

apod. – a podobně

aj. – a jiné

č. – číslo

r. – rok

Seznam obrázků

Obrázek 1: Jihomoravský kraj (zdroj: cs.wikipedia.org).....	22
Obrázek 2: Okres Brno-venkov (zdroj: cs.wikipedia.org).....	22
Obrázek 3: Mikroregion Čistá Jihlava (zdroj: portal.mpsv.cz, vlastní úprava).....	23
Obrázek 4 Celkový potenciál cestovního ruchu v mikroregionu Čistá Jihlava (zdroj: portal.mpsv.cz, vlastní úprava)	43
Obrázek 5: Návrhy opatření pro rozvoj cyklostezek v zájmovém území (zdroj: maps.google.cz, vlastní úprava)	59
Obrázek 6 Logo Pohořelický kapr (zdroj: rybnikarstvipohorelice.cz)	61
Obrázek 7: Ručně zhotovená zvířátka pro nadační fond Krtek (zdroj: vlastní foto).....	61

Seznam grafů

Graf 1: Vyhodnocení četností odpovědí na otázku č. 11: Jaké rekreační aktivity v obci provozujete? (zdroj: vlastní zpracování).....	46
Graf 2: Vyhodnocení četností odpovědí na otázku č. 14: Jaké volnočasové aktivity v obci zcela postrádáte, a které byste nejvíce podporovali a rozvíjeli? (zdroj: vlastní zpracování).....	47
Graf 3: Vyhodnocení četností odpovědí na otázku č. 13: Na cyklostezce/inline dráze/pěší stezce byste uvítal/a? (zdroj: vlastní zpracování)	50
Graf 4: Vyhodnocení četností odpovědí na otázku č. 16: Které z následujících kulturních a společenských akcí byste v obci nejvíce uvítal/a? (zdroj: vlastní zpracování).....	50
Graf 5: Vyhodnocení četností odpovědí na otázku č. 18: Jaký sortiment produktů/potravin byste na trzích uvítali?(zdroj: vlastní zpracování)	51
Graf 6: Vyhodnocení četností odpovědí na otázku č. 23: Na koupališti bych uvítal/a (zdroj: vlastní zpracování)	52
Graf 7: Vyhodnocení četností odpovědí na otázku č. 24: Jaký propagační materiál, regionální produkt či upomínkový předmět byste navrhovali pro prezentaci obce? (zdroj: vlastní zpracování)	53
Graf 8: Vyhodnocení četností odpovědí na otázku č. 25: Jaké jsou Vaše další návrhy pro zvýšení rekreačního potenciálu obce? (zdroj: vlastní zpracování)	53

Seznam tabulek

Tabulka 1 Modely venkovské turistiky	19
Tabulka 2: Kladné stupně lokalizačních podmínek cestovního ruchu a jejich bodové ohodnocení.....	38
Tabulka 3: Možné schéma SWOT analýzy	40
Tabulka 4 Bodové ohodnocení přírodních složek potenciálu cestovního ruchu	41
Tabulka 5 Bodové ohodnocení kulturních složek potenciálu cestovního ruchu	42
Tabulka 6: Vyhodnocení četností odpovědí předvýzkumného šetření	44
Tabulka 7: Vyhodnocení četností odpovědí dotazníkového šetření	47
Tabulka 8 SWOT analýza.....	54

Seznam příloh

Příloha 1: Mapa silniční a železniční sítě DSO Čistá Jihlava.....	72
Příloha 2: Mapa cyklistické stezky Brno – Vídeň	72
Příloha 3: Mapa Brněnské vinařské stezky.....	73
Příloha 4: Mapa Znojemské vinařské stezky	73
Příloha 5: Mapa Mikulovské vinařské stezky.....	74
Příloha 6: Mapa chráněných území v DSO Čistá Jihlava.....	74
Příloha 7 Rámový popis kladných stupňů přírodního a kulturního potenciálu	75
Příloha 8: Přírodní atraktivity	81
Příloha 9: Kulturně historické atraktivity	84
Příloha 10 Kulturní, sportovní a jinak organizované atraktivity	87
Příloha 11: Předvýzkum: Rekreační potenciál mikroregionu Čistá Jihlava	89
Příloha 12: Dotazník: Rekreační potenciál mikroregionu Čistá Jihlava.....	92

Přílohy

Příloha 1: Mapa silniční a železniční sítě DSO Čistá Jihlava

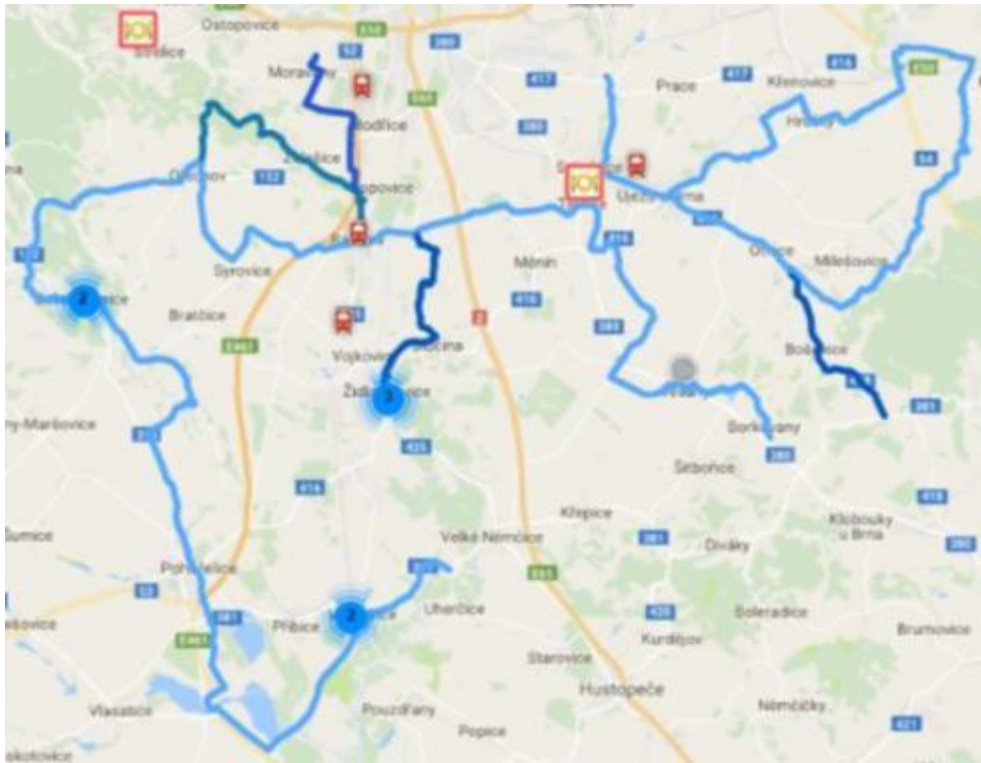
Zdroj: cistajihlava.cz, vlastní úprava

Příloha 2: Mapa cyklistické stezky Brno – Vídeň

Zdroj: cistajihlava.cz

Příloha 3: Mapa Brněnské vinařské stezky

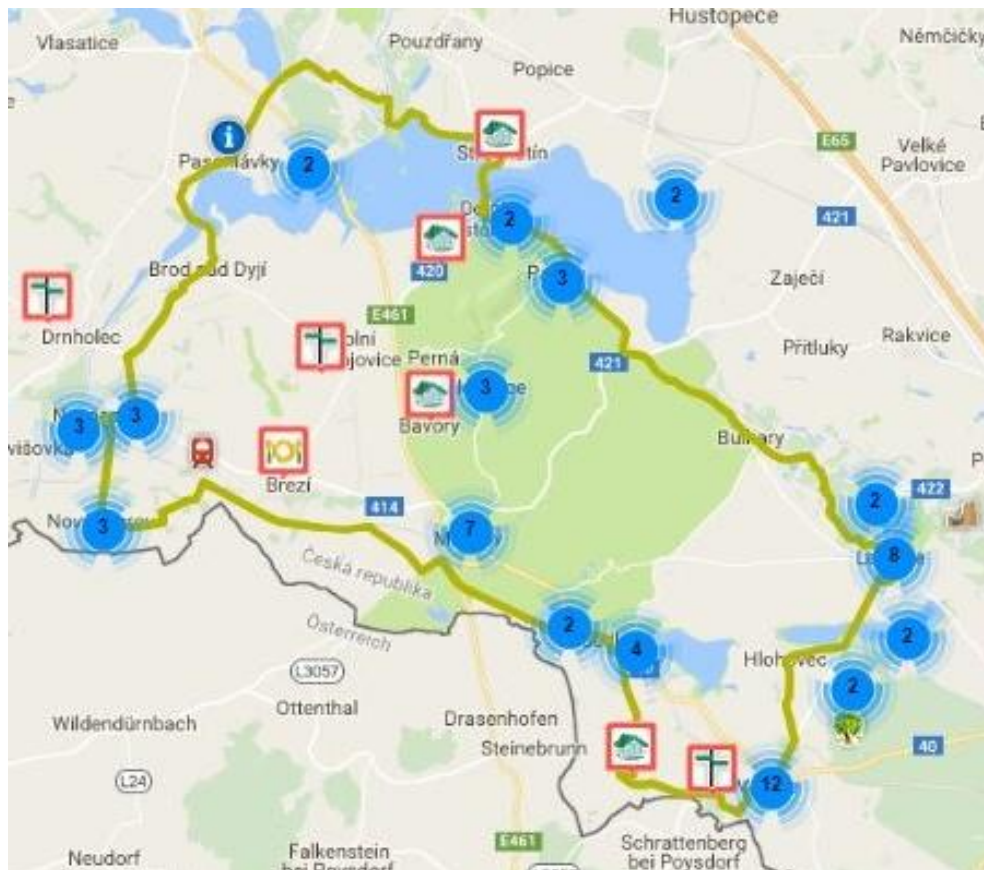
Zdroj: stezky.cz

Příloha 4: Mapa Znojemské vinařské stezky

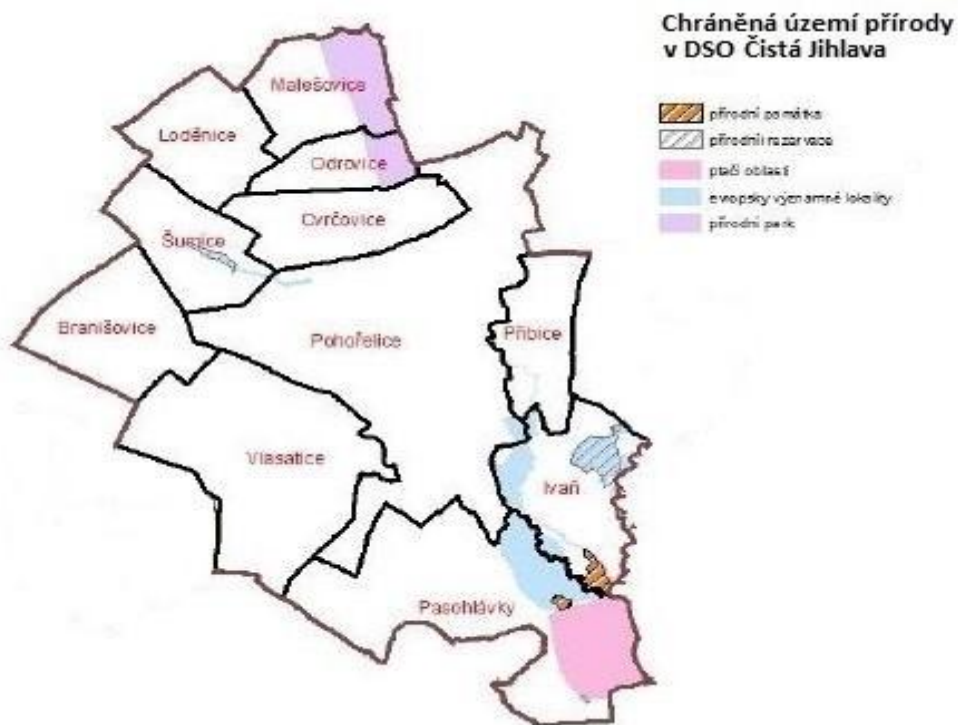
Zdroj: stezky.cz

Příloha 5: Mapa Mikulovské vinařské stezky

Zdroj: stezky.cz

Příloha 6: Mapa chráněných území v DSO Čistá Jihlava

Zdroj: ÚAP ORP Pohodělice, vlastní úprava

Příloha 7 Rámový popis kladných stupňů přírodního a kulturního potenciálu (Zdroj: Bína, 2002)

Přírodní pozoruhodnosti

Stupeň 1 – v krajině se vyskytují jednotlivé atraktivní přírodní výtvořy (např. skalní formace)

Stupeň 2 – výskyt přírodních výtvořů je větší a významnější, s širší publicitou v průvodcích i turistických mapách

Stupeň 3 – na území se nacházejí celostátně a mezinárodně proslulé přírodní výtvořy, které často tvoří jediný důvod návštěvy celé oblasti (pískovcová skalní města, kaňony, jeskyně, propasti, rezervace s naučnými chodníky apod.)

Vhodnost krajiny pro pěší a horskou turistiku

Stupeň 1 – mírně členitá krajina s pahorkatinou až vrchovinnou strukturou, protékána vodotečemi, se střídáním lesů a zemědělských ploch, jsou k dispozici vhodné mimosilniční trasy využitelné pěšími turisty

Stupeň 2 – krajina s větší reliéfovou členitostí nebo vyšší nadmořskou výškou, přibývá podíl lesů, objevují se louky a pastviny

Stupeň 3 – převážně horská a podhorská krajina se souvislejšími lesy a extenzivnějším zemědělstvím s četnými turistickými stezkami, s možnostmi vyhlídek a s rozhlednami

Vhodnost krajiny pro cykloturistiku

Stupeň 1 – rovinatá až pahorkatinná krajina v zemědělských územích, bez výraznějšího ekologického poškození, s malým podílem lesů a vhodnými polními cestami a vedlejšími silnicemi

Stupeň 2 – rovinatá až pahorkatinná krajina v oblastech, kde je více lesů a vodotečí, popř. i výše položené krajiny odpovídající vrchovinám, které mají charakter rozevřených údolí a širokých hřbetů

Stupeň 3 – území s větším podílem lesů, nízkou hustotou osídlení a vysokou krajinnou estetikou, často i náhorní plošiny hor

Vhodnost krajiny pro sjezdové zimní sporty

Stupeň 1 – terén částečně vhodný pro provozování sjezdových zimních sportů, nadmořské výšky se pohybují nad 500 m, pokud jsou v území dobré klimatické

podmínky, dostatečná sněhová pokrývka a svažítost, mohou zde být zařazeny i oblasti s nižší nadmořskou výškou

Stupeň 2 – terén vhodný k provozování zimních sportů, nadmořské výšky se pohybují okolo 800 m

Stupeň 3 – náročný a výrazně členitý terén, nadmořské výšky se pohybují okolo 1000 m i výše

Vhodnost krajiny pro lyžařskou turistiku

Stupeň 1 – terén částečně vhodný pro provozování lyžařské turistiky, nadmořské výšky se pohybují okolo 500 m, pokud jsou v území dobré klimatické podmínky, dostatečná sněhová pokrývka a přírodní atraktivita, mohou zde být zařazeny i oblasti s nižší nadmořskou výškou

Stupeň 2 – terén vhodný k provozování lyžařské turistiky, území je přírodně atraktivní, má vhodné klimatické podmínky s dostatečnou a dlouho trvající sněhovou pokrývkou

Stupeň 3 – území s vysokými přírodními hodnotami a atraktivitami, patří do chladných klimatických oblastí s vhodnými teplotními i srážkovými poměry a s dostatečnou dobou trvání sněhové pokrývky, jsou zde zařazeny i oblasti s více či méně členitým povrchem

Vhodnost krajiny pro rekreaci u vody

Stupeň 1 – v území jsou přírodní vodní plochy nadmístního významu, často se jedná o menší plochy, nebo o větší vodní plochy, kde je k rekreaci využitelná pouze malá část

Stupeň 2 – lokality regionálního, ale částečně i nadregionálního významu, v území jsou větší vodní plochy rybníků a přehradní nádrže střední velikosti, jsou k dispozici ubytovací kapacity a další obslužné zázemí

Stupeň 3 – vodní plochy velkého rozsahu, zejména se jedná o velké přehradní nádrže, využití k rekreaci je celorepublikového významu a často přitahuje i zahraniční klientelu

Vhodnost krajiny pro rekreaci typu lesy/hory

Stupeň 1 – pahorkatinná, výjimečně i nížinná rovinná krajina se zvýšeným podílem lesů a průměrnou hustotou obyvatelstva a osídlení

Stupeň 2 – oblasti v nadmořských výškách 500 – 800 m odpovídající vrchovinám s výrazně nadprůměrným podílem lesů, s drobným, částečně i rozptýleným osídlením a malou hustotou zalidnění, součástí mohou být i oblasti horského rázu s určitou ekologickou zátěží

Stupeň 3 – typický areál horských krajin se souvislými lesy a nejlepšími možnostmi rekreačního využití, vesměs území s nadmořskou výškou nad 900 m

Vhodnost krajiny pro venkovskou turistiku

Stupeň 1 – území se sídly vesnického charakteru v rovinaté, či mírně zvlněné zemědělské krajině, s průměrným či podprůměrným osídlením s menším podílem lesů, vodních ploch a turisticky značených cest

Stupeň 2 – obce s venkovskými sídly v členitější krajině, s vyšším podílem lesů, vodních ploch a turisticky značených cest

Stupeň 3 – venkovská sídla rozptýleného charakteru v členité podhorské a horské krajině, s vysokým podílem lesů a travních porostů a dostatkem možností pro turistiku

Vhodnost krajiny pro vodní turistiku

Stupeň 1 – území, které je situováno při vodních tocích, klasifikovaných jako méně využívané

Stupeň 2 – obce, které jsou situovány při části řek klasifikovaných jako využívané

Stupeň 3 – území ležící při březích vodácky nejpoblárnějších řek v ČR

Vhodnost krajiny pro horolezectví

Území s výskytem skal umožňujících horolezecké výstupy nebo alespoň výcvik.

Vhodnost krajiny pro závěsné létání

Území, jehož terén umožňuje start pro rogalová křídla či paragliding. Jedná se zejména o poměrně prudké, málo zalesněné osamělé vrchy či jiné prudké svahy spadající do roviny nebo širší kotliny. V prostoru by neměly být větší vodní plochy, větší sídla, lesy, dálnice a silnice I. třídy a dálkové vedení.

Vhodnost krajiny pro sportovní myslivost

Území s výskytem mysliveckých revírů vydávajících turistická lovecká povolení.

Vhodnost krajiny pro sportovní rybolov

Území s výskytem rybářských revírů se zájmem o turistické rybářské lístky. Do této kategorie jsou řazeny všechny pstruhové a mimopstruhové revíry Českého a Moravského rybářského svazu i dalších organizací a soukromých vlastníků. Tam, kde

tyto mapy nejsou k dispozici, je vhodnost usuzována dle průměrného průtoku (šířky) příslušného vodního toku dle mapy.

Vhodnost krajiny pro pozorování vodních ptáků

Území s možností sezónního pozorování ptáků při páření či hnízdění. Lokality jsou zajímavé z hlediska vzácnosti druhu či většího množství. Často se jedná o břehové prostory velkých rybníků či vodních toků.

Kulturně historické památky a soubory

Stupeň 1 – území s vesnickými památkovými zónami

Stupeň 2 – obce s městskými památkovými zónami a obce, v nichž existují vesnické památkové rezervace

Stupeň 3 – městské památkové rezervace a obce, na jejichž území se nachází památka UNESCO nebo národní kulturní památka

Skanzeny a muzea

Stupeň 1 – obce, v nichž existují skanzeny a muzea s regionálním a místním významem

Stupeň 2 – obce se skanzeny a muzei s nadregionálním významem

Stupeň 3 – obce se skanzeny a muzei s celostátním a mezinárodním významem

Lázeňská funkce

Stupeň 1 – minimálně všechny obce, které jsou oficiálně klasifikovány jako lázeňské

Stupeň 2 – lázeňské obce se střední kapacitou specializovaných zdravotnických zařízení a se zřetelným fyziognomickým utvářením lázeňské čtvrti

Stupeň 3 – lázeňská města s významným postavením v léčebném procesu a s velmi výraznou fyziognomií, jsou vysoce atraktivními cíli kulturní a společenské turistiky

Kongresy a konference

Stupeň 1 – obce, kde se relativně často konají valné hromady a konference regionálního a místního významu

Stupeň 2 – v obcích se relativně často konají konference a kongresy celostátního a nadregionálního významu

Stupeň 3 – spojuje obce s častým pořádáním nejvýznamnějších kongresů, konferencí a symposií, jak celostátního, tak i mezinárodního významu

Kulturní akce

Stupeň 1 – obce s meziročně pravidelným konáním kulturních akcí, slavností apod. regionálního a místního významu

Stupeň 2 – obce s meziročně pravidelným konáním festivalů, slavností a jiných akcí převážně s nadregionálním a celostátním významem

Stupeň 3 – obce s nejvýznamnějšími festivaly, přehlídkami, slavnostmi apod. s celostátním a mezinárodním významem, včetně nejnavštěvovanějších letních divadelních představení

Sportovní akce

Stupeň 1 – obce, v nichž se nejméně v roční periodicitě konají sportovní závody a jiné akce regionálního a místního významu

Stupeň 2 – obce, v nichž sportovní akce mají větší význam a delší tradici

Stupeň 3 – obce se sportovními závody a akcemi s celostátní a mezinárodní publicitou a s nejdelsí tradicí

Církevní akce

Stupeň 1 – všechna církevní poutní místa, která jsou takto vymezena

Stupeň 2 – církevní poutní místa vyššího významu

Stupeň 3 – církevní poutní místa nejvyššího významu

Veletrhy a tematické trhy

Stupeň 1 – obce, v nichž se s nejméně roční periodicitou konají trhy, jarmarky a podobné akce regionálního a místního významu

Stupeň 2 – obce, kde trhy a jiné akce jsou více zaměřené na výstavnictví a obvykle bývají spojeny s kulturními akcemi

Stupeň 3 – obce s nejvýznamnějšími veletrhy a výstavami, důležitými i v mezinárodním kontextu

Místní produkty

Stupeň 1 – obce s nadmístně známou výrobou a prodejem řemeslných a tradičních potravinářských produktů

Stupeň 2 – v obci vyráběné produkty (keramika, víno, proutěné zboží, tradiční pečivo aj.) jsou širě známé a jejich prodej vytváří turistickou atraktivitu v regionálním měřítku

Stupeň 3 – obce s celostátně nejznámějšími a turisticky atraktivními produkty a příslušnou infrastrukturou

Příhraniční specifika

(= časté cesty občanů SRN a Rakouska do českého příhraničí za zábavou, běžnými nákupy a službami)

Stupeň 1 – obce v pásu do cca 10 – 15 km od státní hranice, v případě měst i dále

Stupeň 2 – obce ležící na silnicích I. a II. třídy vedoucích k hraničním přechodům, vzdáleným cca 7 – 15 km

Stupeň 3 – obce při silničních hraničních přechodech nebo města v těsné blízkosti přechodů

Příloha 8: Přírodní atraktivity

Obrázek 1: Přírodní park Niva Jihlavy mezi Odrovicemi a Malešovicemi (zdroj: vlastní foto)

Obrázek 2: Cvrčovický splav (zdroj: vlastní foto)

Obrázek 3: Řeka Jihlava a okolí řeky v Pohořelicích (zdroj: vlastní foto)

Obrázek 4: Venkovská krajina v Pohořelicích (zdroj: vlastní foto)

Obrázek 5: Městský park v Pohořelících (zdroj: vlastní foto)

Obrázek 6: Dolní Mušovský luh v Ivani (zdroj: vlastní foto)

Obrázek 7: Dolní Mušovský luh v Pasohlávkách (zdroj: vlastní foto)

Příloha 9: Kulturně historické atraktivity

Obrázek 1: kostel sv. Linharta v zatopené obci Mušov (zdroj: czechtourism.cz)

Obrázek 2: Kostel sv. Jakuba v Pohořelicích s vánoční výzdobou (zdroj: vlastní foto)

Obrázek 3: Židovský hřbitov v Pohořelicích (zdroj: vlastní foto)

Obrázek 4: Paárův záměček v Pohořelicích (zdroj: vlastní foto)

Obrázek 5: Budova městské radnice v Pohořelicích (zdroj: vlastní foto)

Příloha 10 Kulturní, sportovní a jinak organizované atraktivity

Obrázek 1: Výlov rybníka Vrkoč v Ivani (zdroj: vlastní foto)

Obrázek 2: Koňské hobby závody ve Vlasaticích (zdroj: vlasatice.cz)

Obrázek 3: Tradiční krojované hody v Přibicích (zdroj: pribice.cz)

Obrázek 4: Ukázka produktů z Vánočního jarmarku ve Cvrčovicích (zdroj: vlastní foto)

Obrázek 5: Sportovní hala v Pohořelicích (zdroj: vlastní foto)

Příloha 11: Předvýzkum: Rekreační potenciál mikroregionu Čistá Jihlava

Dobrý den,

ráda bych Vás požádala o vyplnění tohoto dotazníku, vztahujícímu se k rekreačnímu potenciálu mikroregionu Čistá Jihlava, který bude použit ke zpracování mého BP. Tento dotazník je určen jak pro obyvatele, tak pro návštěvníky tohoto mikroregionu. Děkuji za Vaši ochotu a čas věnovaný vyplnění dotazníku.

Studentka Fakulty regionálního rozvoje a mezinárodních studií Kateřina Doffková.

1. Obyvatel obce / Návštěvník

2. Pohlaví:

- muž
- žena

3. Věk:

- 11-20
- 21-30
- 31-40
- 41-50
- 51-60
- 61-70

4. V případě návštěvníka - Za jakým účelem jste obec navštívili?

- příroda, turistika, cykloturistika
- kulturní a historické památky
- návštěva kulturní či sportovní události
- návštěva příbuzných či známých
- služební/pracovní cesta
- jiný důvod.....

5. Je podle Vás kvalita dopravní infrastruktury a značení v obci dostatečná?
(silnice, cyklo, HD, parkování atd.)

- dostatečná
- průměrná
- nedostatečná
- nedovedu posoudit

6. Jak byste posoudili vybavenost obce mobiliárem (lavičkami, osvětlením, odpadkovými koši apod.?)
- dostatečná
  - průměrná
  - nedostatečná
  - nedovedu posoudit
7. Jak byste posoudili nabídku a kvalitu ubytování v obci?
- dostatečná
  - průměrná
  - nedostatečná
  - nedovedu posoudit
8. Jak byste posoudili nabídku a kvalitu stravovacích zařízení v obci?
- dostatečná
  - průměrná
  - nedostatečná
  - nedovedu posoudit
9. Jste spokojeni se stavem veřejné zeleně (funkčním, estetickým) v obci?
- ano
  - ne.....
  - nedovedu posoudit
10. Jak byste posoudili nabídku a kvalitu kulturního, sportovního a rekreačního vyžití v obci?
- dostatečná
  - průměrná
  - nedostatečná
  - nedovedu posoudit
11. Jaké rekreační aktivity v obci provozujete? (možno více odpovědí)
- pěší turistika, běh
  - cykloturistika
  - inline turistika
  - hipoturistika (jízda na koni)
  - rekreace u vody a koupání
  - vodní sporty (vodáctví)
  - rybaření
  - návštěva kulturních akcí (hody, koncerty apod.)
  - návštěva pamětihodností (historické, architektonické, církevní památky apod.)
  - rozhledna

- letní kino
- regionální produkty a farmářské trhy
- žádné
- jiné.....

12. Jak byste posoudili propagaci obce?

- dostatečná
- průměrná
- nedostatečná
- nedovedu posoudit

13. V čem je podle Vás obec atraktivní z hlediska kulturního, sportovního a rekreačního vyžití?

.....

14. Jaké volnočasové aktivity v obci zcela postrádáte, a které byste nejvíce podporovali a rozvíjeli?

.....

Příloha 12: Dotazník: Rekreační potenciál mikroregionu Čistá Jihlava

Dobrý den,

ráda bych Vás požádala o vyplnění tohoto dotazníku, vztahujícímu se k rekreačnímu potenciálu mikroregionu Čistá Jihlava, který bude použit ke zpracování mého BP. Tento dotazník je určen jak pro obyvatele, tak pro návštěvníky tohoto mikroregionu. Děkuji za Vaši ochotu a čas věnovaný vyplnění dotazníku. Studentka Fakulty regionálního rozvoje a mezinárodních studií Kateřina Doffková.

1. Obyvatel obce/Návštěvník

2. Pohlaví:

- muž
- žena

3. Věk:

- 11-20
- 21-30
- 31-40
- 41-50
- 51-60
- 61-70

4. Nejvyšší dokončené vzdělání:

- základní škola
- střední bez maturity
- střední s maturitou
- vyšší odborné
- vysokoškolské

5. Sociální status

- žák
- student
- zaměstnaný
- nezaměstnaný
- v důchodu

6. V případě návštěvníka - Navštívili jste/navštěvujete tuto obec:

- poprvé
- zřídka kdy
- pravidelně

7. V případě návštěvníka - Za jakým účelem jste obec navštívili/navštěvujete?
(Možno více odpovědí)

- přírodní památky
- turistika, sport
- kulturní, architektonické, historické památky
- kulturní, společenské, sportovní události
- návštěva příbuzných či známých
- služební/pracovní cesta
- pouze projíždím
- jiný důvod.....

8. Souhlasili byste s vybudováním cyklostezky/inline dráhy, která by propojila okolní obce?

- ano
- ne, pokračujte na otázku 8
- nevím

9. In-line dráha by měla být:

- pouze jako okruh v obci
- delší okruh součásti cyklostezky, propojující okolní obce
- nevím

10. Jakou délku cyklostezky/inline dráhy, která by propojovala okolní obce, byste preferovali?

- 0-5 km
- 5-10 km
- 10-15 km
- 15-20 km
- 20-25 km
- 25-30 km
- delší

11. Souhlasili byste s vybudováním pěší stezky vedoucí podél zmiňované cyklostezky/inline dráhy?

- ano
- ne, pokračujte na otázku 12
- nevím

12. Jakou délku pěší stezky, která by propojovala okolní obce, byste preferovali?

- 0-5 km
- 5-10 km
- 10-15 km
- 15-20 km
- 20-25 km
- 25-30 km
- delší

13. Na cyklostezce/inline dráze/pěší stezce byste uvítal/a: *(Možno více odpovědí)*

- lavičky k odpočinku
- odpadkové koše
- osvětlení stezky
- informační tabule s mapou a vyznačenou trasou
- naučné tabule (např. o okolní vegetaci, kulturních, historických památkách v lokalitě)
- bezpečnostní tabule (upozorňující na problémová místa v lokalitě)
- stanoviště s občerstvením a sociálním zázemím (zahrádky, pohostinství, stánky)
- stanoviště s možností vypůjčení kol/bruslí, jejich servisu
- stanoviště s přírodní, kulturní, historickou, architektonickou zajímavostí
- sportovní, dětské hřiště
- možnost koupání
- stromořadí
- žádné
- jiné.....

14. Byly byste ochotni na cyklostezku/inline dráhu/pěší stezku dojíždět mimo své bydliště?

- ano
- ne
- nevím

15. Myslíte si, že je v obci a okolí dostatek kulturních a společenských akcí?

- ano
- ne
- nevím

16. Které z následujících kulturních a společenských akcí byste v obci nejvíce uvítal/a? *(Možno více odpovědí)*

- letní kino
- hody/folklorní akce
- farmářské trhy
- drobná divadelní představení pro děti i dospělé ve venkovním prostředí
- koncerty, zábavy ve venkovním prostředí
- sportovní dny/utkání
- odborné přednášky
- výstavy
- vše je dostatečné
- žádné
- jiné.....

17. Souhlasili byste s pořádáním farmářských trhů, nebo trhů s regionálními produkty?

- ano
- ne, pokračujte na otázku 18
- nevím

18. Jaký sortiment produktů/potravin byste na trzích uvítali? *(Možno více odpovědí)*

- ovoce, zelenina a výrobky z nich
- maso, masné výrobky, ryby
- čerstvé mléko a mléčné výrobky
- alkoholické a nealkoholické nápoje (pivo, víno, mošt, sirupy...)
- domácí pečivo a cukrářské výrobky
- bylinky, koření, čaj, káva, čokoláda
- med a medové výrobky
- přírodní kosmetické výrobky
- rukodělné výrobky
- květiny, hnojiva, zahrádkářské produkty
- vše
- žádné
- jiné.....

19. Byly byste ochotni za nimi dojíždět mimo své bydliště?

- ano, navrhněte obec či vzdálenost.....
- ne
- nevím

20. Jak často by se měly trhy konat?

- každý týden
- 1x měsíčně
- 2x měsíčně
- nevím
- jiné.....

21. Souhlasili byste s vybudováním/úpravou koupaliště v okolí obce?

- ano
- ne, pokračujte na otázku 22
- nevím

22. Dal/a byste přednost koupališti:

- přírodnímu (řeka, vodní dílo)
- umělému (bazény, aquapark)

23. Na koupališti bych uvítal/a: *(Možno více odpovědí)*

- plavecký bazén
- dětský bazén/brouzdaliště
- skluzavky/tobogány
- štěrkové/písečné pláže
- mobiliář (lavičky, odpadkové koše, informační a bezpečnostní tabule)
- občerstvení, sociálního zařízení
- úschovny zavazadel
- půjčovnu příslušenství do vody (míče, hračky, lehátka, křesla, brýle apod.)
- dětské hřiště s vybavením (mobiliář, dětské prolézačky, trampolína apod.)
- sportovní hřiště (volejbal/tenis/badminton apod.)
- minigolf
- žádné
- jiné.....

24. Jaký propagační materiál, regionální produkt či upomínkový předmět byste navrhovali pro prezentaci obce?

.....
.....

25. Jaké jsou Vaše další návrhy pro zvýšení rekreačního potenciálu obce?

.....
.....